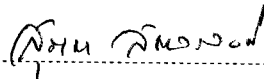

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระค่านีเงินกู้ของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
ชื่อและนามสกุล นายสมพงษ์ สนวนงาม
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

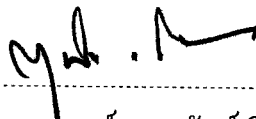

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุชาติ สถาวรวงศ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อนุมัติให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 5 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัย นายสมพงษ์ สอนงาม **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ดำเนินธุรกิจเพียง 4 ธุรกิจ คือ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก โดยมีรายได้หลักจากธุรกิจสินเชื่อ ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 พบว่า สมาชิกมีหนี้ค้างชำระเกินกำหนดต่อสหกรณ์คิดเป็นร้อยละ 40 ของสมาชิกทั้งหมด ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อนๆ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอื่นกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ (3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเกินกำหนดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระเกินกำหนด จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และใช้ค่าไค-สแควร์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีอายุ 56 ปีขึ้นไปสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีแรงงานเฉลี่ย 2.54 คนต่อครัวเรือน มีรายได้และรายจ่ายทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรต่ำ ผลตอบแทนจากการประกอบอาชีพการเกษตรลดลง เนื่องจากประสบภัยจากธรรมชาติ ส่วนใหญ่ใช้เงินกู้เพื่อจัดหาปุ๋ยและการบริโภคอุปโภคในครอบครัว จะชำระเงินกู้เมื่อเพื่อนสมาชิกและผู้นำกลุ่มมาชักชวน การประสบภัยธรรมชาติและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรมีผลต่อการค้างชำระคืนเงินกู้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างมีหนี้สินหลายทาง ต้องการให้สหกรณ์แก้ไขโดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้ผ่อนชำระ และส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจและปัจจัยอื่นกับการค้างชำระหนี้ พบว่า อายุและนโยบายกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **คำสำคัญ** ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ การค้างชำระคืนเงินกู้ สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่ง จากศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำและติดตามการจัดทำงานศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้โดยตลอด จนเสร็จสมบูรณ์

งานศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้เพราะได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ กรรมการ และสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล และตอบแบบสอบถาม คุณเถลิงศักดิ์ หวลระลึก สหกรณ์จังหวัดสุรินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น ที่ได้อนุเคราะห์และสนับสนุนด้วยดีตลอดมา และผู้มีส่วนช่วยเหลือ แนะนำการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ คุณประกิจ-คุณลดาวัลย์ สนวนงาม (พี่ชายและพี่สะใภ้) คุณมานิช ชลวงส์ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมสหกรณ์ 7 สำนักงาน สหกรณ์จังหวัดสุรินทร์ และคุณทำนอง ชิดชอบ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ผู้ศึกษา จึงใคร่ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ที่สำคัญที่สุดคือต้องขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสอน สนวนงาม และคุณแม่ทุเรียน ฐานุช เป็นอย่างสูงยิ่ง ที่ได้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูข้าพเจ้าจนมีชีวิตรอดอยู่มาได้จนถึงวินาทีนี้ ซึ่งชาตินี้คงไม่มีอะไรที่จะนำมาทดแทนพระคุณของท่านหมด และขอบคุณภรรยา ขอบใจลูกๆ และทุกคนที่ให้ กำลังใจมาโดยตลอด สุดท้ายขออัญเชิญอำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ในสากลโลก หลวงพ่อพระชีและหลวงปู่คุณซึ่งเป็นที่ข้าพเจ้าเคารพนับถือมาโดยตลอด จงช่วย คลบบันดาลให้ผู้ที่ได้กล่าวนามมาข้างต้นรวมทั้งผู้มีพระคุณท่านอื่นที่มีได้กล่าวถึง ณ ที่นี้ จงมีแต่ ความสุขความเจริญตลอดไป

สมพงษ์ สนวนงาม

เมษายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
ข้อจำกัดในการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
สหกรณ์กับการพัฒนาชนบท	7
แนวความคิดด้านสินเชื่อการเกษตร	13
ระเบียบการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด	18
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการศึกษา	35
ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก	36
ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านอื่น	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 3 ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระค่าน้ำของสมาชิก สหกรณ์.....	46
ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์.....	54
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการศึกษา.....	56
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	63
แบบสอบถาม.....	64
ประวัติผู้ศึกษา.....	70

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1.1	แสดงรายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550.....	2
ตารางที่ 1.2	แสดงรายละเอียดหนี้ค้างชำระเกินกำหนดแยกตามอายุการเป็นหนี้ปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550.....	3
ตารางที่ 2.1	การดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด.....	18
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก.....	37
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของปัจจัยอื่น.....	43
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีความคิดต่อการดำเนินงานของสหกรณ์.....	45
ตารางที่ 4.4	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด.....	48
ตารางที่ 4.5	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอื่นกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด.....	52
ตารางที่ 4.6	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด.....	53
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการดำเนินงานและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด.....	54
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด.....	55

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	4
ภาพที่ 2.1 วงจรปัญหาการเกษตรในชนบทไทย	9

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ มีทั้งสิ้น 215,198 คน (แยกเป็นชาย 107,763 คน หญิง 107,435 คน) (<http://www.amphoe.com/menu.php?am=717&pv=67&mid=1>) หรือจำนวน 50,767 ครัวเรือน ไม่รวมในเขตเทศบาล มีเกษตรกรทั้งหมด 32,160 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 59.41 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และพื้นที่การเกษตรทั้งหมด 481,161 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาในพื้นที่ 384,285 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ผลผลิตข้าวเฉลี่ย 384.52 กิโลกรัมต่อไร่ (http://surin.doae.go.th/mucang/images/template_files/page1.html) ส่วนอาชีพรอง คือ ทำไร่ ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ ปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับเกษตรกรทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน คือ ปัญหาเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่ำ มีการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรต่ำ และมีผลผลิตต่อไร่ต่ำ การทำนาโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีต้นทุนการผลิตสูง บางปีประสบภัยธรรมชาติ อาทิ น้ำท่วม ฝนแล้ง ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เกษตรกรเกือบทุกครัวเรือนจึงมีภาระหนี้สินอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นหนี้ต่อแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ เช่น พ่อค้ายายทุน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ สถาบันการเงินอื่น ๆ และกองทุนหมู่บ้าน สภาพหนี้สินที่เกษตรกรประสบอยู่เป็นปัญหาผูกพันเรื้อรังอย่างไม่มีที่สิ้นสุด บางรายตั้งแต่เกิดมาต้องรับสภาพหนี้สินของบิดามารดา บางรายมีหนี้สินจนไม่สามารถชำระได้ทำให้ต้องอยู่ในวัฏจักรแห่งความยากจนตลอดไป

สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจแบบหนึ่งที่เกษตรกรได้ร่วมกันก่อตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ของบรรดาสมาชิก โดยวิธีการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความอยู่ดี กินดี มีสันติสุข สหกรณ์เป็นเครื่องมือหนึ่งที่เกษตรกรใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ โดยสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่กระทำการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับได้แก่ ให้เงินกู้แก่สมาชิก รับฝากเงินจากสมาชิกและสหกรณ์อื่น จัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อจำหน่าย จัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก เป็นต้น

สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ได้รับการจดทะเบียนประเภท สหกรณ์การเกษตร เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2517 เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ 61/2517 ที่ตั้ง เลขที่ 407 ถนนหลักเมือง ตำบลในเมือง อำเภอ เมือง จังหวัดสุรินทร์ การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 มีสมาชิกทั้งหมด 3,561 คน (ชาย 1,418 คน ,หญิง 2,143 คน) คณะกรรมการดำเนินการ 15 คน ฝ่ายจัดการ 14 คน ผู้ตรวจสอบกิจการ 2 คน ทุนเรือนหุ้น 15,671,140.- บาท ทุนสำรอง 10,171,821.57 บาท เจ้าหนี้ทั้งสิ้น 59,813,291.05 บาท ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 94,230,327.52 บาท ดำเนินธุรกิจเพียง 4 ธุรกิจ คือ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก ปริมาณธุรกิจ แยกเป็นดังนี้ ธุรกิจสินเชื่อ 66,667,477.00 บาท ธุรกิจรับฝากเงิน 3,991,368.66 บาท ธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก ปริมาณ 4,483.584 ตัน มูลค่า 40,299,876.66 บาท และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย 3,001,989.23 บาท (รายงานกิจการประจำปี สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550: 10 - 12) ธุรกิจที่สร้างรายได้หลักของสหกรณ์ คือ ธุรกิจสินเชื่อ ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 สหกรณ์จ่ายเงินกู้แก่สมาชิกทั้งระยะสั้นและระยะปานกลาง โดยแยกตามวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงรายละเอียดการใช้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550

วัตถุประสงค์การใช้เงินกู้	ระยะสั้น(บาท)	ระยะปานกลาง(บาท)
1. เป็นทุนในการทำนา	56,667,355	
2. จัดหาปุ๋ย	6,299,122	
3. ปรับปรุงที่นา		375,600
4. ซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร		3,325,400
รวม	62,966,477	3,701,000

ที่มา : แผนกสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ในรอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 สมาชิกมีหนี้ค้างชำระเกินกำหนดต่อสหกรณ์ จำนวน 1,431 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 ของสมาชิกทั้งหมด คิดเป็นเงิน 44,301,512 บาท แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

ตารางที่ 1.2 แสดงรายละเอียดหนี้ค้างชำระเกินกำหนดแยกตามอายุการเป็นหนี้ปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550

ประเภท	อายุหนี้ 1-5 ปี			อายุหนี้ 6-10 ปี			อายุหนี้ 11 ปี ขึ้นไป		
	สัญญา	ราย	ต้นเงิน	สัญญา	ราย	ต้นเงิน	สัญญา	ราย	ต้นเงิน
สั้น	1,204	800	24,263,032	144	129	2,338,683	259	240	3,313,761
ปานกลาง	255	251	13,499,670	8	8	828,959	3	3	57,406
รวม	1,459	1,051	37,762,702	152	137	3,167,642	262	243	3,371,167

ที่มา : แผนกสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด เพื่อจะได้นำผลการศึกษาให้สหกรณ์ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์และเป็นข้อมูลในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

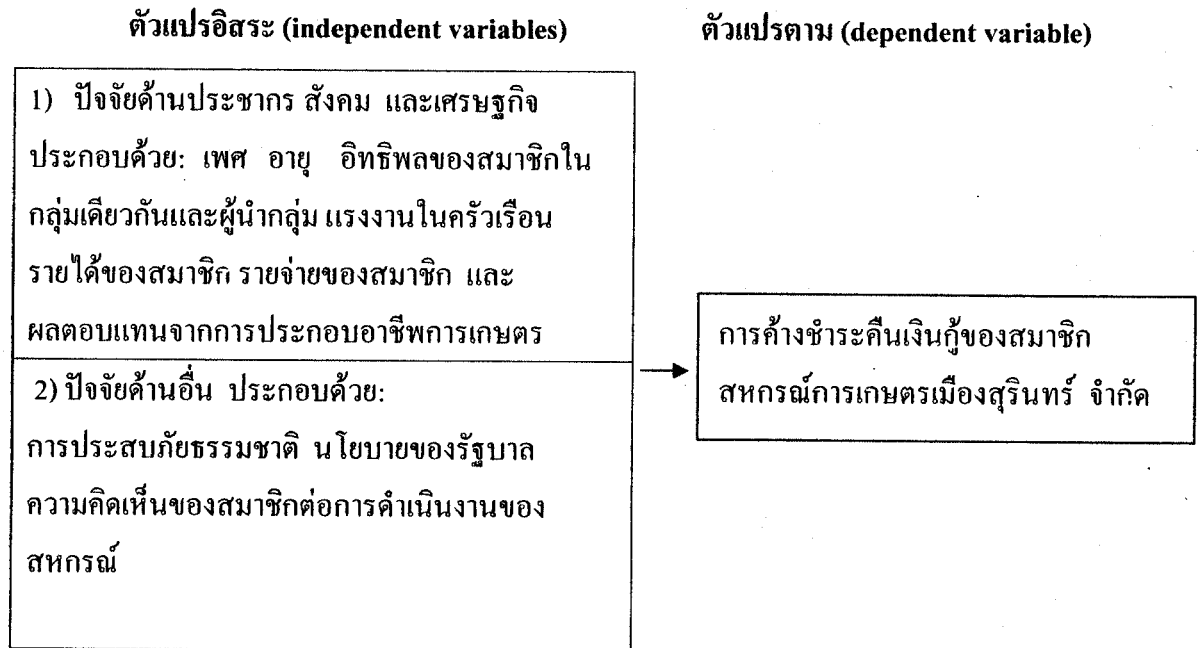
2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอื่น กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเกินกำหนดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษานี้ต้องการทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านสถานที่

เป็นการศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด จังหวัดสุรินทร์

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระเกินกำหนด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 100 คน

4.3 ขอบเขตของเนื้อหา

มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระค่านเงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

5. ข้อจำกัดในการศึกษา

ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา มีข้อจำกัดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ซึ่งมีจำนวนมาก และสมาชิกอยู่ กระจัดกระจาย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

7.2 หนี้ค้างชำระเกินกำหนด หมายถึง หนี้ที่สมาชิกชำระไม่ได้ตามกำหนดสัญญาหรือผิด สัญญา ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550

7.3 การค้างชำระค่านเงินกู้ หมายถึง เมื่อถึงกำหนดชำระค่านตามสัญญาแล้ว สมาชิกไม่ ชำระค่านเงินกู้ต่อสหกรณ์ หรือชำระบางส่วนในระหว่างปีบัญชี 31 มีนาคม 2550 หนี้ดังกล่าวยังไม่ หหมด

7.4 รอบปีการผลิต หมายถึง รอบปีการผลิตข้าวของสมาชิก โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2549 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2550

7.5 ภัยธรรมชาติ หมายถึง ฝนแล้ง น้ำท่วม ศัตรูพืชระบาด

7.6 นโยบายของรัฐบาล หมายถึง นโยบายด้าน โครงการพักชำระหนี้ กองทุนฟื้นฟู เกษตรกร และโครงการลงทะเบียนคนจน

7.7 รายได้ในภาคการเกษตร หมายถึง รายได้ที่ได้จากการทำการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

7.8 รายได้นอกภาคการเกษตร หมายถึง รายได้ที่ได้จากการทำงานรับจ้าง ค้าขาย ลูกหรือ บุคคลในครอบครัวส่งให้

7.9 รายจ่ายภาคเกษตร หมายถึง รายจ่ายที่ได้จ่ายเพื่อทำการเกษตร เช่น นา ทำไร เลี้ยง สัตว์ เป็นต้น

7.10 รายจ่ายนอกภาคเกษตร หมายถึง รายจ่ายที่ได้จ่ายเพื่อเป็นค่าอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยา รักษาโรค ทำบุญ ค่าเดินทาง ค่ารักษาพยาบาล ค่าการศึกษาบุตร เป็นต้น

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ผู้ศึกษาทราบว่ามียังมีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

7.2 ทำให้สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด มีข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดแผนการดำเนินงานและกลยุทธ์ของสหกรณ์ในการดำเนินงานด้านธุรกิจสินเชื่อ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและสหกรณ์ต่อไป

7.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์จะได้นำผลการศึกษาไปแนะนำสหกรณ์ในความรับผิดชอบต่อไป

7.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์จะได้นำผลการศึกษาไปกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมสหกรณ์ในภาพรวมต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ผู้ศึกษาได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. สหกรณ์กับการพัฒนาชนบท
2. แนวความคิดด้านสินเชื่อการเกษตร
3. ระเบียบการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สหกรณ์กับการพัฒนาชนบท

ปัจจุบันรัฐบาลได้มีการพัฒนาและสร้างสิ่งสาธารณูปโภคต่างๆ ในชนบทขึ้นมากมาย เช่น ถนน ไฟฟ้า โทรศัพท์ ประปา ทำให้ท้องถิ่นชนบทมีความเจริญและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น อย่างเห็นได้ชัด ถึงแม้จะมีความเจริญทางด้านวัตถุดังกล่าวเกิดขึ้น แต่สภาพเศรษฐกิจและสังคม ไม่ได้มีความเจริญไปในทิศทางเดียวกัน ประชาชนยังมีความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น ยากลำบาก มีรายได้น้อย มีหนี้สิน การเคลื่อนย้ายแรงงาน คนแก่ต้องอยู่ลำพัง หรืออยู่กับหลานเล็ก ๆ ที่นาที่ไร่ ยังถูกพ่อค้านายทุนยึดเพราะชำระหนี้ไม่ได้ ยาเสพติด อาชญากรรมต่าง ๆ เป็นต้น

สิริมพร แสงวิเศษสิน และคณะ (มปป.:53-57) ได้อธิบายความสัมพันธ์ของสหกรณ์กับการพัฒนาชนบทไว้ว่า การพัฒนาชนบทเป็นการรวมกิจกรรมหลายๆ ด้านหรือโครงการย่อยหลายๆ โครงการเข้าด้วยกัน ซึ่งโดยทั่วไปการพัฒนาชนบทมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1.1 การพัฒนาอาชีพ หมายถึง การปรับปรุงและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในชนบท เพื่อให้ประชาชนมีงานทำและมีรายได้ ซึ่งอาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนในชนบท คือ อาชีพการเกษตร ในการพัฒนาอาชีพการเกษตรในชนบทนั้นจำเป็นต้องเน้นในเรื่องการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและเพิ่มอำนาจต่อรอง ซึ่งจะเป็นการยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้นได้

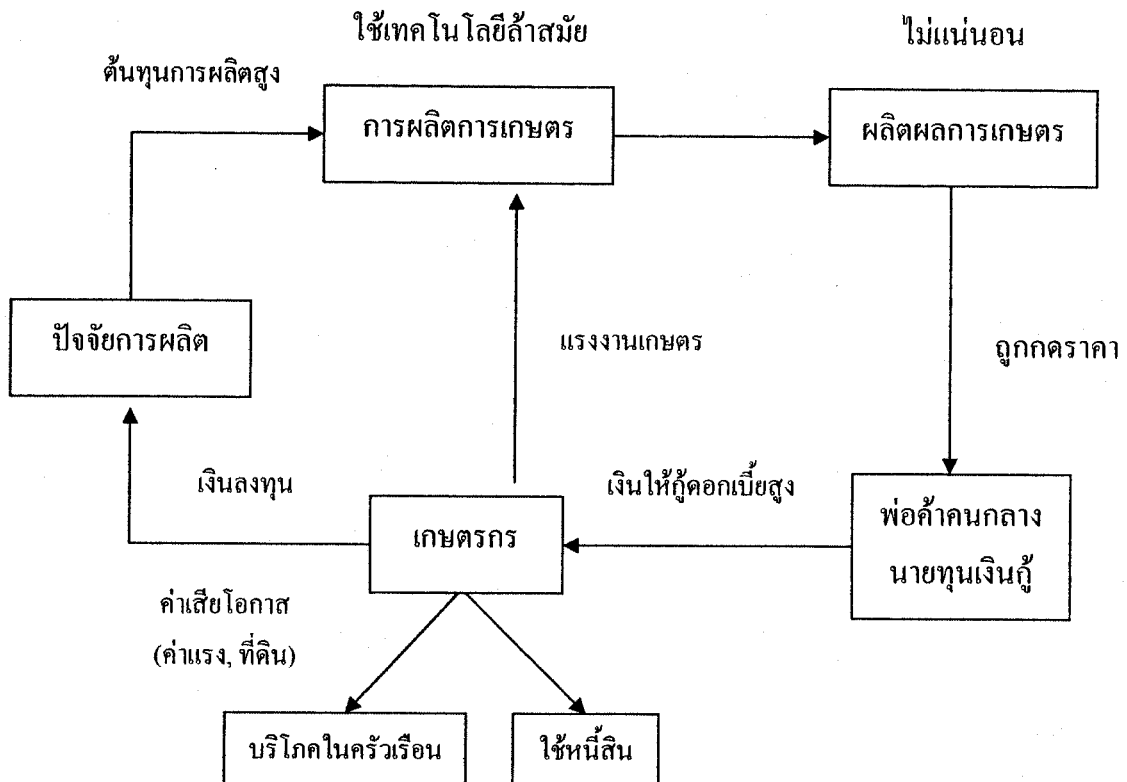
1.2 การพัฒนาสุขภาพและอนามัย เพื่อปรับปรุงให้ประชาชนมีสุขภาพและอนามัยที่สมบูรณ์ มีอาหารเพียงพอและมีคุณค่าทางอาหาร ตลอดจนมีการบริการขั้นพื้นฐาน ในเรื่องสุขภาพ ทั้งนี้ เพราะชาวชนบทส่วนใหญ่มีปัญหาทางด้านโภชนาการ ทำให้มีสุขภาพอนามัยที่ไม่สมบูรณ์ การพัฒนาสุขภาพและอนามัยมิใช่เพียงแต่จะปรับปรุงความเป็นอยู่ทางกายภาพและคุณภาพชีวิตเท่านั้น แต่ยังเป็นการส่งเสริมทางอ้อมในด้านความสามารถใน การผลิต สามารถทำงานได้มากขึ้น ลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลลง ทำให้รายได้ที่ได้รับมีมากขึ้น

1.3 การพัฒนาการศึกษา นอกจากจะพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาภาคบังคับ สำหรับเด็กและเยาวชนแล้ว จะต้องส่งเสริมในเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ด้วย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้เรื่องต่างๆ สามารถที่จะช่วยเหลือตัวเองและทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้

1.4 การพัฒนาระบบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารและสามารถปกครองตนเองได้ ซึ่งเป็นการรับภาระของรัฐบาลในบางส่วน เพราะรัฐบาลย่อมไม่สามารถจะรับผิดชอบหรือดำเนินการในทุกสิ่งทุกอย่างได้เต็มที่ จำเป็นที่ประชาชนจะต้องเข้ามาบริหารงานจากรัฐบาลที่ละน้อยๆ โดยเฉพาะกิจการของสภาตำบล ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นจะต้องกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นเอง

บทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาชนบท

เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณร้อยละ 70 ของประชากรทั้งประเทศ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าสังคมไทยเป็นสังคมเกษตร และเกษตรกรเหล่านี้มีถิ่นฐานอยู่ในชนบทประมาณร้อยละ 85 และแม้ว่าผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศ แต่กลับเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย ความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น ดังนั้นปัญหาต่างๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมจึงเกิดขึ้นในชนบทหรือสังคมเกษตรมากกว่าสังคมเมือง

ภาพที่ 2.1 วงจรปัญหาการเกษตรในชนบทไทย

จากภาพวงจรปัญหาของเกษตรกรในชนบทไทยข้างต้น สามารถสรุปปัญหาออกเป็นข้อ ๆ ดังนี้

- 1) ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน ส่งผลให้การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเป็นไปได้ และทำให้ผลตอบแทนจากการเกษตรต่ำไปอีกด้วย เนื่องจากเมื่อเกษตรกรขาดแคลนเงินทุน ก็จะไม่สามารถซื้อปุ๋ย เชื้อเมล็ดพันธุ์ที่ดีมาเพาะปลูกได้ ผลผลิตที่ได้ก็จะไม่มีคุณภาพ และไม่เป็นที่ต้องการของตลาด
- 2) ปัญหาอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง เป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากปัญหาการขาดแคลนเงินทุน เกษตรกรต้องไปกู้ยืมเงินจากพ่อค้าและแหล่งเงินกู้เอกชน ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างสูง หากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตได้น้อย ไม่สามารถชำระหนี้ที่กู้ยืมมาได้หมด ก็จะทำให้เกิดหนี้สินเพิ่มขึ้นอีก
- 3) ปัญหาขาดที่ดินทำกิน ที่ดินถือเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุดในการผลิตทางการเกษตร แต่ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีเนื้อที่ถือครองขนาดเล็กไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ จึงต้องเช่าที่ดินจากผู้อื่น

4) ปัญหาด้านทุนการผลิตสูง เกษตรกรต่างคนต่างซื้อปัจจัยการผลิต ทำให้ไม่มีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง ไม่ได้รับส่วนลดการค้า และที่สำคัญเกษตรกรมักจะผูกพันกับแหล่งซื้อเพียงแหล่งใดแหล่งหนึ่งโดยจำยอม เนื่องจากเกษตรกรมีหนี้สินผูกพันอยู่แล้ว

5) ปัญหาการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่ขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำ จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการผลิต

6) ปัญหาการขาดหลักประกันในด้านการผลิต การผลิตสินค้าเกษตรไม่สามารถควบคุมปริมาณและคุณภาพได้หรือไม่แน่นอนนั่นเอง ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ

7) ปัญหาในเรื่องการตลาด เนื่องจากการผลิตสินค้าเกษตรจะประกอบด้วยผู้ผลิตรายเล็กๆ เป็นจำนวนมาก จึงไม่มีอำนาจต่อรองในการกำหนดราคาขายผลิตผลของตน พ่อค้าคนกลางจะเป็นผู้กำหนดราคาผลิตผลเอง จึงถูกกดราคารับซื้อสินค้า นอกจากนั้นผลิตผลหลายอย่างอาจขาดตลาดจำหน่ายได้ลำบาก เนื่องจากเกษตรกรขาดข้อมูลด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ

8) ปัญหาสังคม เป็นปัญหาสืบเนื่อง

แนวทางการแก้ปัญหาของเกษตรกรไทย คือ การรวมตัวกันในรูปแบบของสหกรณ์ ซึ่งสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ไม่น้อย

สหกรณ์ที่จดทะเบียนตามกฎหมาย (พระราชบัญญัติสหกรณ์) จำแนกได้ 7 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ประเมินภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ในรอบปี 2549 จำนวนทั้งสิ้น 5,744 สหกรณ์ มีสมาชิก 8.93 ล้านคน มีทุนดำเนินงาน 791,516 ล้านบาท สหกรณ์เหล่านี้ดำเนินธุรกิจสำคัญอยู่ 5 ด้าน โดยธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจที่มีมูลค่ามากที่สุด รองลงมาคือธุรกิจรวบรวมผลิตผล ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจบริการต่าง ๆ (แผนพัฒนาสหกรณ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 – 2554) แต่สหกรณ์ที่มีบทบาทในการพัฒนาชนบทมากที่สุด คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง และสหกรณ์นิคม หรือสหกรณ์ในภาคการเกษตรนั่นเอง เพราะสหกรณ์ทั้ง 3 ประเภทนี้กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกไว้ชัดเจนว่าต้องเป็นเกษตรกร บทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาชนบทนั้น มีดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ

1.1 เป็นสถาบันการเงิน ธุรกิจหลักของสหกรณ์ คือ การจัดหาเงินทุนให้สมาชิกได้กู้ยืมไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากสมาชิกของสหกรณ์หรือเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้ยากจน มีรายได้น้อย มีหนี้สินมาก ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ เกษตรกรต้องไปกู้ยืมเงินจากพ่อค้าและแหล่งเงินกู้เอกชนในอัตราดอกเบี้ยสูง และพ่อค้ายังกำหนดให้ชำระหนี้คืนเป็น

ผลิตผล โดยกตราคาผลิตผลอีกด้วย เกษตรกรจึงไม่สามารถปลดปล่อยหนี้สินได้ รัฐบาลจึงได้พยายามสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรขึ้นในชนบท ทำหน้าที่จัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปประกอบอาชีพ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ สินเชื่อเกษตรถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต เพราะสินเชื่อเกษตรไม่เพียงแต่ช่วยขจัดปัญหาทางการเงินการขาดแคลนเงินทุนของเกษตรกรเท่านั้น ยังเป็นแรงกระตุ้นให้เกษตรกรยอมรับเทคนิคการผลิตแบบใหม่ได้เร็วขึ้นด้วย นอกจากสหกรณ์ทำหน้าที่จัดหาสินเชื่อเกษตรแล้ว สหกรณ์ยังมีหน้าที่รับฝากเงินจากสมาชิกอีกด้วย ซึ่งเท่ากับว่าสหกรณ์เป็นสถาบันธนาคารในท้องถิ่น ทำหน้าที่ทั้งให้กู้ยืมเงินทุนและส่งเสริมนิสัยการออมทรัพย์ของสมาชิก โดยการรับฝากเงินจากสมาชิกอีกด้วย

1.2 เป็นสถาบันส่งเสริมการผลิต สหกรณ์เป็นสถาบันส่งเสริมการผลิตที่สำคัญ เนื่องจากสมาชิกของสหกรณ์ทั้งสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคมและสหกรณ์ประมง ล้วนแต่เป็นผู้ผลิตทั้งสิ้น นั่นคือ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์นิคมทำการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ สมาชิกของสหกรณ์ประมงทำการจับสัตว์น้ำ แล้วรวบรวมผลผลิตมาจำหน่ายแก่ผู้บริโภคทั้งในเมืองและชนบท ส่วนในด้านการเพิ่มผลผลิต สหกรณ์มีส่วนอย่างมากในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิก เพราะสหกรณ์มีบริการด้านส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ การให้ความรู้แก่สมาชิกในด้านเทคนิคการผลิตแบบใหม่ พร้อมทั้งจัดหาปัจจัยการผลิตที่ดี เหมาะสมและมีคุณภาพมาจำหน่ายแก่สมาชิกอีกด้วย เช่น พันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น เมื่อสมาชิกสหกรณ์ซึ่งเป็นกลุ่มชาวชนบทกลุ่มหนึ่งสามารถเพิ่มผลผลิตของตนเองได้ ก็จะมีผลทำให้ผลผลิตโดยส่วนรวมของชุมชนชนบทนั้นสูงขึ้นด้วย

1.3 เป็นสถาบันการตลาด วัตถุประสงค์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของการรวมตัวกันของเกษตรกร คือ การเพิ่มอำนาจต่อรองของเกษตรกรทางด้านเศรษฐกิจ โดยการรวบรวมสินค้าหรือผลิตผลของสมาชิกออกจำหน่ายให้ได้ราคาดี เพราะเกษตรกรทั่วไปมักประสบปัญหาการจำหน่ายสินค้าหรือผลิตผลของตนอยู่เสมอ เนื่องจากพ่อค้าคนกลางกตราคา ทำให้จำหน่ายผลิตผลการเกษตรได้ราคาต่ำ ซึ่งวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด คือ การให้สหกรณ์ทำหน้าที่รวบรวมผลผลิตของสมาชิกมาจำหน่าย เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง ทำให้สมาชิกได้รับรายได้สูงกว่าการขายเอง

1.4 เป็นสถาบันบริการ สหกรณ์ทำหน้าที่จัดหาสินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคาที่เป็นธรรม เช่น ข้าวสาร น้ำเปล่า สบู่ ผงซักฟอก เป็นต้น นอกจากนี้ สหกรณ์ยังมีบริการฌาปนกิจสงเคราะห์ บริการไถนา สูบน้ำ และบริการอื่นๆ แก่สมาชิกในราคาที่เป็นธรรมอีกด้วย ซึ่งทำให้สมาชิกสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ เท่ากับเป็นการเพิ่มรายได้จากการผลิตนั่นเอง

2. ด้านสังคม

2.1 สร้างความเป็นธรรมในสังคม สหกรณ์ช่วยกระจายรายได้ในสังคม ลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างความมั่งคั่งกับความยากจน โดยมีบทบาทดังนี้

- ช่วยจัดความเสียเปรียบทางเศรษฐกิจของเกษตรกรขนาดเล็ก โดยการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ทำให้เกิดอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจ
- ช่วยเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตรแผนใหม่ ให้บริการส่งเสริมการเกษตรและแนะนำการใช้ปัจจัยการผลิตที่ดี ทำให้สมาชิกได้ผลผลิตที่สูงขึ้น และมีรายได้สูงขึ้นด้วย
- เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีที่ดินถือครองขนาดเล็กเกินไป ก็สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์นี้คมได้ ซึ่งจะได้รับการจัดสรรที่ดินให้เพียงพอสำหรับประกอบอาชีพ

2.2 ส่งเสริมการศึกษา สหกรณ์ถือว่าการให้การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนา งานสหกรณ์ เพราะสหกรณ์ถือหลักการรวมคน ดังนั้นการที่จะพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้าได้ จำเป็นต้องพัฒนาคนเสียก่อน สหกรณ์เป็นแหล่งให้การศึกษาทั้งในด้านการส่งเสริมการเกษตร การฝึกอบรมด้านวิชาการสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ การฝึกอบรมกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ รวมทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ความรู้และข่าวสารในเรื่องต่างๆ

2.3 ส่งเสริมความสามัคคี การรวมตัวกันของเกษตรกรจัดตั้งเป็นสหกรณ์ขึ้น โดยมีหลักการช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์มีความสามัคคี รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เมื่อมีปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ เพื่อนสมาชิกจะร่วมกันคิดแก้ไขความเดือดร้อนนั้นๆ

3. ด้านการปกครอง

3.1 สร้างผู้นำในท้องถิ่น สหกรณ์เป็นองค์กรที่บริหารงาน โดยคณะกรรมการดำเนินการซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมของสมาชิก ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการสร้างผู้นำในท้องถิ่นนั้นขึ้น ในขั้นตอนการเลือกตั้งนั้นถือเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ และสมาชิกยอมรับว่าเป็นผู้มีความสามารถที่จะบริหารงานสหกรณ์แทนตนได้ และเมื่อรับหน้าที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการแล้ว จะต้องรับผิดชอบงานด้านต่างๆ เช่น มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งถือเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพให้มีลักษณะการเป็นผู้นำอีกด้วย

3.2 ประสานงานระหว่างประชาชนและรัฐบาล สหกรณ์ทำหน้าที่เป็นตัวประสานงานระหว่างประชาชนและรัฐบาลในการรับบริการต่างๆจากรัฐบาล และการชี้แจง

ข้อเท็จจริงถึงปัญหาของประชาชนให้รัฐบาลทราบ ดังนั้นถือได้ว่าสหกรณ์เป็นองค์กรที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลและประชาชน

3.3 เป็นแบบฉบับการปกครองระบบประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นองค์กรที่มีการบริหารและดำเนินการเองโดยสมาชิก เท่ากับว่าเป็นองค์กรที่ปกครองตนเองโดยอิสระ และมีการบริหารงานตามหลักประชาธิปไตย สหกรณ์จึงมีส่วนช่วยในการศึกษาและถ่ายทอดวิธีการปกครองประเทศตามหลักประชาธิปไตยแก่สมาชิกด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์กับการพัฒนาชนบทดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าปัญหาของเกษตรกรในชนบทมีมากมาย เช่น การขาดแคลนเงินทุน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง ขาดที่ดินทำกิน ต้นทุนการผลิตสูง การใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่ขาดประสิทธิภาพ ขาดหลักประกันในด้านการผลิต ในเรื่องการตลาด และปัญหาสังคม แนวทางการแก้ปัญหาของเกษตรกรไทย คือ การรวมตัวกันในรูปของสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์จึงมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร เพื่อให้มีความอยู่ดี กินดี และมีสันติสุข

2. แนวความคิดด้านสินเชื่อการเกษตร

ความหมายของสินเชื่อ

ประเสริฐ โสมจันทร์ (อ้างถึงใน อภิชาติ ตะกรุดทอง,2545:13) ให้แนวคิดเกี่ยวกับเครดิตหรือสินเชื่อที่มีความหมายเช่นเดียวกับการกู้ยืมซึ่งทางการเงินมักใช้สองคำนี้พร้อมๆกันเสมอ แต่ใครจะชอบใช้มากกว่ากัน แต่คำว่าเครดิตดูจะเป็นเชิงวิชาการที่สั้นและง่ายในการใช้มากกว่า

สุณี ศักกรนันท์ (อ้างถึงใน อภิชาติ ตะกรุดทอง,2545:13) กล่าวถึงสินเชื่อและความหมายของสินเชื่อ ว่า สินเชื่อ มาจากคำว่า เครดิต (credit) มาจากภาษาละติน รากศัพท์เดิม คือ credere แปลว่า ความไว้วางใจ (to trust) ดังนั้นสินเชื่อจึงหมายถึง ความสามารถในการกู้ยืมเงินหรือความสามารถในการซื้อสินค้าเป็นเงิน โดยมีค้ำประกันสัญญาว่าจะชำระคืนในอนาคต

ดารณี พุทธวิบูลย์(อ้างถึงใน มงคล การดี,2541:9) ให้ความหมายของสินเชื่อ(credit) ดังนี้ สินเชื่อมีที่มาจากคำภาษาละติน แปลว่า to trust หรือ to believe และนักวิชาการบางท่านกล่าวว่า มาจากคำภาษาละติน credo แปลว่า ความเชื่อคือไว้วางใจ กับคำภาษาละติน do แปลว่าทำให้เกิดหรือมอบ จะเห็นได้ว่าที่มาของคำว่า สินเชื่อ นั้นมาจากรากฐานเดียวกัน คือ ความเชื่อถือและไว้วางใจ จากที่มาดังกล่าว สินเชื่อ จึงหมายถึง ความเชื่อถือและไว้วางใจระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย โดยมีสัญญากำหนดเงื่อนไข และเงื่อนไขเวลาการชำระคืนในอนาคต

กลุ่มส่งเสริมพัฒนาธุรกิจด้านสินเชื่อ ธุรกิจการซื้อ และบริการ สำนักพัฒนาธุรกิจ (2549:5)ให้ความหมายของสินเชื่อ(credit)ว่าในทางเศรษฐศาสตร์ หมายความว่าความเชื่อถือซึ่งทำให้บุคคลฝ่ายหนึ่งยอมมอบของหรือบริการหรือเงินจำนวนหนึ่งให้เพื่อประโยชน์ของบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งช่วงเวลาหนึ่ง

ความหมายของสินเชื่อการเกษตร

สุณี ศักรนนท์(อ้างถึงใน ยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา,2544:16) กล่าวถึงความหมายการดำเนินงานด้านสินเชื่อการเกษตรของธนาคารแห่งประเทศไทย สินเชื่อการเกษตร หมายถึงการให้กู้ยืมและให้เครดิตแก่เกษตรกรผู้ประกอบการกิจกรรม การประมง และการเลี้ยงสัตว์ โดยกำหนดผู้ที่จะได้รับสินเชื่อ คือเกษตรกร ทั้งที่เป็นเอกชน และนิติบุคคล กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ ที่มีสมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกร ตลอดจนการให้สินเชื่อการเกษตรมีความหมายรวมไปถึงธุรกิจการเกษตรด้วย ส่วนการให้กู้ยืมและให้เครดิตแก่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร (Agroindustries) นั้น ไม่ถือว่าเป็นสินเชื่อการเกษตร สำหรับสินเชื่อ โดยทั่วไปหมายถึงการที่บุคคลฝ่ายหนึ่งผู้เป็นเจ้าของเงินทุนเรียกว่าผู้ให้กู้ ให้เงินกู้ยืมแก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้กู้มีหลักประกัน การชำระคืน เงินกู้ยืมไปนั้นเรียกว่า เงินกู้ค่าธรรมเนียมในการใช้เงินกู้นั้นเรียกว่า ดอกเบี้ย

กล่าว สินเชื่อหรือเครดิต (Credit) มีผู้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการใช้เงินทุนล่วงหน้า โดยคาดว่าจะมีเงินทุนสะสมเพิ่มขึ้นจากรายได้ในอนาคต เมื่อเกษตรกรกู้ยืมมาเพื่อใช้ในการผลิตภายในฟาร์ม เกษตรกรจึงเป็นผู้ที่ใช้เงินทุนจากการออมของบุคคลอื่น โดยมีข้อตกลงที่จะจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าของเงินกู้ รวมทั้งมีข้อตกลงในวัตถุประสงค์ที่จะใช้เงินกู้และระยะเวลาการชำระคืนด้วย

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ตกลงกับธนาคารพาณิชย์กำหนดความหมายของสินเชื่อการเกษตรขึ้นดังนี้

สินเชื่อการเกษตร หมายถึง การให้กู้ยืมและให้เครดิตแก่เกษตรกรผู้ประกอบการกิจกรรม การประมง และการเลี้ยงสัตว์โดยกำหนดให้ผู้ที่จะได้รับสินเชื่อ คือ เกษตรกรทั้งที่เป็นเอกชน และนิติบุคคล กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ที่มีสมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกร

จากความหมายดังกล่าว ต่อมาได้มีการขยายความเพิ่มเติมว่า สินเชื่อการเกษตรมีความหมายรวมไปถึงธุรกิจการเกษตรด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานด้านสินเชื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มีลักษณะครบวงจร

สินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความมุ่งหมายทั้งเพื่อธุรกิจและเพื่อโครงการซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1. **สินเชื่อเพื่อธุรกิจการเกษตร (Farm business credit)** หมายถึง การกู้ยืมเพื่อการลงทุนในทรัพย์สินการเกษตรหรือใช้จ่ายในการผลิตและการขายผลผลิตผลการเกษตร โดยตรง เช่น ซื้อที่ดินเพื่อทำการเกษตร ค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น

2. **สินเชื่อเพื่อโครงการทางการเกษตร (Farm consumption credit)** หมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกรเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภค หรือบริการต่างๆ ทางการเกษตร เช่น ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

สินเชื่อเพื่อการเกษตรแตกต่างจากสินเชื่อเพื่อการลงทุนในอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรม แม้จะเป็นการให้กู้ยืมเงิน (Cash Credit) เหมือนกันก็ตาม เนื่องจากในอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมโดยทั่วไป มีการจัดการที่ก้าวหน้า มีหน่วยงานขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง และไม่มีปัญหาเกี่ยวกับฤดูกาล เงินทุนที่ใช้สามารถหมุนเวียนกลับคืนมาในระยะเวลาสั้นเพื่อใช้ต่อไปได้ นอกจากนี้การผลิตพืชผักอาจถูกปรับให้เหมาะสมแก่ความต้องการของตลาดได้อย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันระหว่างผู้ผลิตน้อยอำนาจการต่อรองในตลาดสูง ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผู้ลงทุนในอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมได้กำไรสูงกว่าผู้ลงทุนในทางเกษตรกรรม แต่เกษตรกรโดยทั่วไปนั้นประกอบด้วยหน่วยงานขนาดเล็ก การผลิตต้องใช้เวลาและขึ้นอยู่กับฤดูกาลหรือดินฟ้าอากาศ ทั้งไม่อาจเพิ่มหรือลดการผลิตได้อย่างรวดเร็ว งานเกษตรกรโดยทั่วไปจึงได้กำไรน้อยและมีความเสี่ยงทั้งในเรื่องผลิตผลที่เสียหาย ราคาตกต่ำ และความไม่แน่นอนอื่นๆ มากกว่างานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่จะให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพนั้น เกษตรกรต้องมีความสามารถในการจัดการฟาร์มและการจัดการเงินดีพอสมควร หากเกษตรกรไม่มีความรู้หรือไม่มีความสามารถที่จะดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนได้แล้ว การให้สินเชื่อจะเกิดความเสียหายทั้งแก่เกษตรกรผู้กู้และสถาบันหรือเอกชนผู้ให้กู้ได้

กลุ่มพัฒนาสินเชื่อการเกษตร (อ้างถึงใน อภิชาติ ตะกรุดทอง, 2545:13) ให้ความหมายของสินเชื่อการเกษตรว่า หมายถึง การให้กู้ยืมและการให้เครดิตแก่เกษตรกรผู้ประกอบการอาชีพกสิกรรม ประมง และการเลี้ยงสัตว์ โดยให้ผู้ที่ได้รับสินเชื่อคือเกษตรกรทั้งที่เป็นเอกชนและนิติบุคคล กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ที่มีสมาชิกทั้งหมดเป็นสหกรณ์

จิรเกียรติ อภิภูณ โยภาส (อ้างถึงใน อภิชาติ ตะกรุดทอง, 2545:13) ให้ความหมายของสินเชื่อการเกษตรว่า หมายถึง อำนาจที่กสิกรรมมีอยู่ในอันที่จะได้มาซึ่งสิ่งของและเงินทุน(จากการกู้ยืม) ไปใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยการได้มาซึ่งสิ่งของและเงินทุนดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยคำมั่นสัญญาว่าจะชำระคืนทันทีที่ต้องการหรือในอนาคตที่แน่นอนจาก

ความหมายที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า สินเชื่อการเกษตรเป็นการให้สินเชื่อแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรซึ่งมาจากแหล่งสถาบันการเงินของรัฐและแหล่งการเงินที่มีใช้ของรัฐบาล ซึ่งลักษณะสินเชื่อการเกษตรจะเป็นได้ทั้งตัวเงินและปัจจัยการผลิตในรูปแบบต่างๆ เช่น ปุ๋ย ยา ป้องกันและยาปราบศัตรูพืช ฯลฯ และสินเชื่อการเกษตรจะให้กู้เพื่อมุ่งในแง่ของการผลิตเป็นส่วนใหญ่ จะให้เพื่อการบริโภคอยู่บ้างเล็กน้อย

กลุ่มส่งเสริมพัฒนาธุรกิจด้านสินเชื่อ ธุรกิจการซื้อ และบริการ สำนักพัฒนาธุรกิจ (2549:5) ได้ให้ความหมาย สินเชื่อเพื่อการเกษตร ว่า หมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกรเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรรม หรือเพื่อช่วยในการผลิตและการขายผลิตผลเกษตรกรรม การให้สินเชื่อนั้นอาจให้เป็นเงินสด หรือให้เป็นสิ่งของ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย หรือวัสดุการเกษตรอื่น ๆ เป็นต้น

ปัญหาโดยทั่วไปที่สถาบันการเงินประสบตามมาจากการให้เงินกู้ คือ ผู้กู้ไม่ส่งชำระคืนตามกำหนด ทั้งนี้ สาเหตุตามที่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (อ้างถึงใน ศูนย์ประมวลโฮม, 2541:17-19) สรุปไว้ดังนี้

1. ปัจจัยจากตัวลูกค้ำผู้กู้ ได้แก่
 - 1) ตาย
 - 2) วิกฤตโรค ทุพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรังจนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ

การเกษตร

- 3) เลิกประกอบอาชีพการเกษตร
- 4) ย้ายจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่
- 5) บวชแล้วไม่สึก
- 6) ต้องโทษจำคุก
- 7) หนี้สินภายนอกมาก
- 8) ถูกศาลสั่งยึดทรัพย์ขายทอดตลาด หรือมีคำสั่งพิทักษ์เค็ดขาด หรือศาล

พิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

- 9) โอนทรัพย์สินให้ผู้อื่น เช่น ที่ดิน บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เครื่องจักรกล และเครื่องมือการเกษตร เป็นต้น

- 10) ให้ผู้อื่นยืมเงิน
- 11) ไม่ได้ใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
- 12) มีพฤติกรรมไม่ดี ชอบเล่นการพนัน ดินยาเสพติด เป็นต้น

13) มีเจตนาบิดพลิ้วไม่ยอมชำระหนี้ โดยไม่มีเหตุผลอันควร เช่น เห็นลูกค้าอื่นไม่ชำระหนี้ก็ไม่ชำระหนี้บ้าง เป็นต้น

14) มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินขึ้นในครัวเรือน เช่น ต้องใช้เงินในการรักษาพยาบาล

15) ไม่พอใจพนักงาน

2. ปัจจัยภายนอก ได้แก่

1) หลังรับเงินกู้แล้วไม่สามารถดำเนินการผลิตได้ เนื่องจาก

ก. ถูกทางราชการเวนคืนที่ดิน

ข. เจ้าของที่ดินไม่ให้เช่าที่ดิน

2) ผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ คือ

ก. ฝนแล้ง

ข. น้ำท่วม

ค. ลมพายุหรือवादภัย

ง. ศัตรูพืชรบกวน

จ. เกิดโรคระบาด

ฉ. ถูกไฟไหม้

ช. ถูกโจรปล้นหรือถูกลักขโมย

ซ. ถูกกั้นแก้งทำลายผลผลิต

3) ขายผลผลิตไม่ได้ หรือขายได้น้อย เนื่องจาก

ก. ไม่สามารถขนไปขายได้

ข. ไม่มีผู้รับซื้อ

ค. ราคาตกต่ำ

4) ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย

ก. ถูกไฟไหม้

ข. ถูกโจรปล้นหรือถูกลักขโมย

3. ปัจจัยจากพนักงานธนาคาร ได้แก่

1) พนักงานธนาคารทุจริต โดยไม่อยู่ในความรับผิดชอบของธนาคาร

2) พนักงานธนาคารเบียดเบียนลูกค้าหรือกู้ยืมเงินของลูกค้า

3) พนักงานธนาคารประพฤตินั้นไม่เหมาะสม เช่น ใช้งานไม่สุภาพ

4) ลูกค้าไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้

จากแนวคิดของสินเชื่อและสินเชื่อการเกษตรที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปความหมายสินเชื่อได้ว่าหมายถึงความสามารถในการกู้ยืมเงิน โดยมีกำหนดชำระคืนในอนาคตที่แน่นอนตามสัญญากู้เงิน และสินเชื่อการเกษตร หมายถึง ความสามารถในการกู้ยืมเงินเพื่อนำไปลงทุนสำหรับการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยมีกำหนดชำระคืนในอนาคตที่แน่นอนตามสัญญากู้เงิน ทั้งนี้ ปัญหาโดยทั่วไปที่สถาบันการเงินประสบตามมาจากการให้เงินกู้ คือ ผู้กู้ไม่ส่งชำระคืนตามกำหนด ทั้งนี้ โดยมีสาเหตุมาจากปัจจัยเกี่ยวกับตัวลูกค้ำหรือผู้กู้ ปัจจัยภายนอก และพนักงานธนาคาร

3. ระเบียบการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด จดทะเบียนสหกรณ์ ประเภท สหกรณ์การเกษตร เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2517 เลขทะเบียนสหกรณ์ที่ 61/2517 การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550 มีสมาชิกทั้งหมด 3,561 คน ทุนเรือนหุ้น 15,671,140.- บาท ทุนสำรอง 10,171,821.57 บาท เจ้าหนี้ทั้งสิ้น 59,813,291.05 บาท ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 94,230,327.52 บาท ดำเนินธุรกิจเพียง 4 ธุรกิจ คือ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลิตผล ปริมาณธุรกิจ แยกเป็นดังนี้ ธุรกิจสินเชื่อ 71,196,277.09 บาท ธุรกิจรับฝากเงิน 3,991,368.66 บาท ธุรกิจรวบรวมผลิตผล 40,299,876.66 บาท และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย 3,001,989.23 บาท การบริหารสินเชื่อ สหกรณ์ได้ให้บริการแก่สมาชิกโดยมีรายละเอียด สรุปดังต่อไปนี้(ระเบียบสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ. 2549)

ตารางที่ 2.1 การดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

รายการ	เงื่อนไข
1. ลักษณะผู้กู้	สมาชิกเท่านั้น
2. วัตถุประสงค์การให้เงินกู้	ระยะสั้น,ระยะปานกลาง
3. จำนวนขั้นสูงของเงินกู้	ไม่เกิน 60 % ของราคา ประเมินผลผลิตส่วน เพื่อขาย และไม่เกิน 400,000 บาท

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายการ	เงื่อนไข
4. หลักประกัน	อสังหาริมทรัพย์ที่ ปลอดภาระจำนอง, บุคคลค้ำประกัน 2 คน, บุคคลไม่น้อยกว่า 5 คน ค้ำประกันแบบลูกหนี้ ร่วม
5. อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้แก่สมาชิก	อัตราร้อยละ 9 ต่อปี
6. ค่าปรับกรณีผิดสัญญา	อัตราร้อยละ 3 ต่อปี

ที่มา : ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ. 2549

การดำเนินงานสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ. 2549 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การให้เงินกู้ สหกรณ์ให้เงินกู้ได้เฉพาะแก่สมาชิกเท่านั้น
2. วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน สมาชิกอาจกู้เงินจากสหกรณ์ได้แต่โดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น

- ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

- ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผลการเกษตรซึ่งผู้กู้ผลิตขึ้น
- ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด
- ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร
- ค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น

- ซื้อสัตว์ใช้งานสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ประสงค์จะขายสัตว์นั้นส่งชำระหนี้ภายในระยะเวลาไม่เกินระยะเวลาที่ขายผลิตผลด้วยเงินกู้นั้นได้จำนวนมาก โดยปกติต้องไม่เกินสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษให้กำหนดได้ไม่เกินสิบแปดเดือน ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

(2) เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

- บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร
- สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุงที่ดิน

อย่างอื่น

- ทำสวน
- วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

- ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนในกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตร

- ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

สมาชิกผู้กู้ต้องใช้เงินกู้ให้ตรงวัตถุประสงค์ที่ได้สัญญาไว้

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้เป็นธุระกวาดขันให้สมาชิกผู้กู้ส่งเงินชำระหนี้รายปีต่อสหกรณ์ ให้ครบจำนวนตามสัญญา

3. จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ จำนวนเงินกู้ระยะสั้นแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่งๆ นั้นสุดแต่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิตและการชำระหนี้เงินกู้อย่างก่อนๆ ของผู้กู้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละหกสิบแห่งราคาประเมินของผลิตผลเฉพาะส่วนเพื่อขายซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้น ในกรณีที่ผู้กู้เงินกู้ระยะสั้นรายก่อนค้างชำระอยู่โดยได้รับผ่อนเวลาชำระหนี้ จำนวนเงินกู้อย่างใหม่ เมื่อบวกด้วยส่วนที่ค้างชำระของเงินกู้อย่างก่อน ต้องไม่เกินอัตราร้อยละหกสิบดังกล่าว ในกรณีประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรงต้องไม่เกินอัตราร้อยละแปดสิบแห่งราคาประเมินของผลิตผลเฉพาะส่วนเพื่อขาย

การประเมินราคาผลผลิตดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้คำนวณตามที่คณะกรรมการ
ดำเนินการได้คะเนราคาต่อหน่วยไว้ล่วงหน้า

จำนวนเงินกู้ระยะปานกลางแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่ง ๆ นั้น สุดแต่
คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตาม
แผนงานผลิตรายได้ ความสามารถชำระหนี้และการชำระหนี้เงินกู้อย่างก่อน ๆ ของสมาชิกนั้น

อย่างไรก็ตาม จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลางรวมทุกราย
ของสมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่งจะเกิน 400,000 บาท (สี่แสนบาทถ้วน) ไม่ได้

4. ระยะเวลาแห่งเงินกู้ เงินกู้ระยะสั้นนั้นให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา
กำหนดให้สมาชิก ผู้กู้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่ขายผลผลิตด้วยเงินกู้นั้นได้
จำนวนมาก โดยปกติต้องไม่เกินสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษให้กำหนดได้ไม่เกิน
สิบแปดเดือน ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือหรือหลักฐานการกู้

เงินกู้ระยะปานกลางนั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้
ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวดๆ โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ใช้เงินกู้
จำนวนเงินกู้ รายได้และความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ โดยปกติให้ชำระคืนเสร็จภายใน
สามปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษ อาจให้เวลาไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือหรือ
หลักฐานการกู้

อนึ่ง การชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดนั้น ไม่ว่าจะชำระเต็ม
จำนวนหรือบางส่วนก็ตาม สมาชิกผู้กู้ย่อมกระทำได้เสมอ และสหกรณ์ย่อมไม่คิดดอกเบี้ยสำหรับ
จำนวนต้นเงินที่ได้รับคืนนั้นต่อไปอีก

5. หลักประกันเงินกู้ การกู้เงินตามระเบียบนี้ให้มีหลักประกันตามที่คณะกรรมการ
ดำเนินการพิจารณากำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นจำนองเป็นหลักประกัน โดย
คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่น่าพอใจว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาตลาด
ตามที่สหกรณ์ประเมินไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้ส่วนที่ไม่มีหลักประกันตาม (2) หรือ (3)
หรือ (4)

การจำนองนั้น ให้ระบุจำนวนเงินขั้นสูงเต็มราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์
หรือในกรณีที่ราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์เกินแปดแสนบาท จะระบุจำนวนเงินขั้นสูงไว้เพียง
แปดแสนบาทก็ได้ การจำนองดังกล่าวใช้เป็นประกันการชำระหนี้สินทั้งหลายของสมาชิกซึ่งมีอยู่
หรือจะพึงมีในเวลาหนึ่งเวลาใดต่อสหกรณ์

เมื่อสมาชิกชำระหนี้สินทุกรายของตนต่อสหกรณ์แล้ว และไม่ประสงค์กู้เงินโดย
 จำนวนอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันต่อไปอีก ผู้จำนองจะถอนจำนองในส่วนที่ประกันหนี้ของ
 สมาชิกนั้นได้ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการถูกต้องตามเงื่อนไข
 ดังกล่าวแล้ว สหกรณ์จึงอนุญาตให้ถอนจำนองได้

(2) สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ซึ่งจะทำให้สมาชิกผู้กู้แต่ละคนเป็นหนี้
 เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์โดยจำนวนต้นเงินไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดซึ่งต้อง
 ไม่สูงกว่า 50,000 บาท ถ้าสมาชิกผู้ขอกู้ไม่ประสงค์จะใช้หลักประกันตาม (1) หรือ (3) หรือ (4) ให้
 สมาชิกในกลุ่มเดียวกันทุกคนไม่น้อยกว่า 5 คน ซึ่งเงินกู้ดังกล่าวในฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ทำหนังสือ
 รับรองต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดไว้ ผูกพันตนร่วมกันว่าในเมื่อผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือ
 รับรองร่วมกันนั้นไม่ชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักประจำฤดูกาลผลิตนั้นให้เสร็จตาม
 กำหนด บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเพื่อชำระหนี้ดังกล่าว
 ต่อสหกรณ์จนเสร็จสิ้น สหกรณ์จะเรียกชำระหนี้จากผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกัน
 นั้นโดยสิ้นเชิงหรือบางส่วนตามแต่จะเลือกได้ บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันยังคงผูกพันอยู่
 จนกว่าหนี้เงินกู้ดังกล่าวจะชำระเสร็จสิ้น

ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากเงินทุนปกติของสหกรณ์ และจากกองทุนพิเศษส่งเสริม
 การเกษตรด้วย ให้ขยายจำกัด ไม่สูงกว่า 50,000 บาท ตามวรรคก่อนเป็น ไม่สูงกว่า 50,000 บาท

(4) สำหรับการกู้เงินทุกประเภท ซึ่งทำให้ผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์โดย
 จำนวนต้นเงินรวมทั้งสิ้นไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ซึ่งต้องไม่สูงกว่า
 50,000 บาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (4) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกซึ่ง
 คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยสองคน
 ในจำนวนผู้ค้ำประกันสำหรับเงินกู้แต่ละรายนั้นอย่างน้อยคนหนึ่งต้องมีอสังหาริมทรัพย์ของตนเอง
 ตามสมควร

ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากเงินทุนปกติของสหกรณ์ และจากกองทุนพิเศษส่งเสริม
 การเกษตรด้วย ให้ขยายจำกัด ไม่สูงกว่า 50,000 บาท ตามวรรคก่อนเป็น ไม่สูงกว่า 50,000 บาท

(5) ภายใต้ระเบียบข้อ 5 สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตตามชนิด
 ของผลิตผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดให้สหกรณ์รวบรวมจัดการขายซึ่งทำให้สมาชิกผู้กู้
 เป็นหนี้เงินกู้เพื่อการนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินต้องไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ
 ดำเนินการกำหนดและสมาชิกผู้กู้มีสัญญาส่งผลิตผลนั้นต่อสหกรณ์ ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1)
 หรือ (2) หรือ (3) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกอย่างน้อยสองคน ซึ่งมีสัญญาส่งผลิตผลชนิดเดียวกันกับผู้

ข้อมูลคำรวมกันอย่างน้อยต้องเท่ากับของผู้กู้ และคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณา เห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกัน

สมาชิกผู้ค้ำประกันต้องทำหนังสือค้ำประกันหรือหลักฐานการค้ำประกันให้ไว้ต่อ สหกรณ์ตามแบบที่กำหนด สมาชิกคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันหนึ่งเงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่าสองคนใน เวลาเดียวกันไม่ได้

เมื่อผู้ค้ำประกันตายหรือลาออกจากสหกรณ์โดยเหตุอื่นหรือมีเหตุซึ่ง คณะกรรมการดำเนินการไม่ไว้วางใจ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ผู้กู้จัดสมาชิกอื่น ซึ่ง คณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทนคนเดิมให้เสร็จ ภายในเวลาที่กำหนด

การที่สมาชิกผู้ค้ำประกันออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ ไม่เป็นเหตุให้ผู้กู้ นั้น หลุดพ้นจากการค้ำประกันจนกว่าผู้กู้ได้จัดสมาชิกอื่นซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวน พิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทน

6. วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

6.1 คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดว่า การกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ดำเนินงานเกษตรที่มีลักษณะการผลิตอย่างเดียวกันและ โดยปกติเริ่มลงมือในเวลาเดียวกันหรือ ใกล้เคียงกันสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งในบรรดาสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปเป็นเงินกู้ระยะสั้นเพื่อ ผลิตผลหลัก

6.2 เมื่อใกล้จะถึงหรือในระหว่างฤดูกาลผลิต สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้น เพื่อผลิตผลหลักต้องเสนอแผนงานผลิตและคำขอกู้ตามแบบที่กำหนดไว้ถึงคณะกรรมการ ดำเนินการโดยผ่านประธานกลุ่มซึ่งตนสังกัด

6.3 ให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มนัดเรียกประชุมกลุ่ม เพื่อพิจารณาแผนงาน ผลิตและคำขอกู้แต่ละรายและกำหนดวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิก โดยในทาง ปฏิบัติต้องมอบให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือพนักงาน วิชาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สอบสวนข้อมูลและรายละเอียดตามแผนงานผลิตและคำขอกู้ ยังที่ประชุมกลุ่มหรือไร่นาหรือ บ้านเรือนของสมาชิกผู้กู้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเภทผลิตผล เนื้อที่เพาะปลูกซึ่งจะใช้เงินกู้นั้น ผลที่ได้ต่อไร่ตามปกติ ผลทั้งหมดที่คาดจะได้ ส่วนที่หักเป็นค่า เข้าใช้ในครัวเรือนทำพันธุ์และใช้ในทางอื่นๆ ผลิตผลส่วนเพื่อขาย ราคาต่อหน่วยที่คาดจะได้และ ราคาประเมินของผลิตผลส่วนเพื่อขาย ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ส่วนที่ส่งมอบต่อสหกรณ์เพื่อชำระ หนี้เงินกู้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) (ในกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์

ของสมาชิก) ตลอดจนสอบสวนจำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องานนั้นทั้งจำนวนเงินทุนของ ผู้ขอู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดการจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอู้ กำหนดชำระคืน เสร็จ และการชำระหนี้เงินกู้ รายก่อนๆ ของผู้ขู้นั้น ในกรณีผู้ขอู้เลือกใช้การจ้างองอสังหาริมทรัพย์ หรือการค้าประกัน ก็ให้สอบสวนรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน หรือสอบสวนฐานะ ทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้าค้าประกันด้วยและเมื่อที่ประชุมกลุ่ม ได้ตรวจสอบและรับรองรายการ ต่างๆ แล้ว จึงเสนอแนะวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิกผู้ขอู้แต่ละคนจากกลุ่มนั้นๆ ต่อคณะกรรมการดำเนินการ

6.4 สมาชิกผู้ขอู้ต้องทำหนังสือขู้ตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์พร้อมกับ แผนงานผลิตและ ค่าขู้ หนึ่ง สมาชิกผู้ขอู้ทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม ต้องทำหนังสือรับรองต่อ สหกรณ์เสนอไปพร้อมกันด้วย

6.5 เมื่อคณะกรรมการดำเนินการ ได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควร ก็จะอนุญาตให้ สมาชิกผู้ขอู้ถือใช้หนังสือขู้ได้ โดยกำหนดวงเงินกู้และกำหนดชำระคืนเสร็จไว้ด้วย

6.6 เมื่อคณะกรรมการดำเนินการอนุญาตให้ถือใช้หนังสือขู้ได้แล้วสมาชิกผู้ขู้จึงเบิก รับเงินกู้ได้ ทั้งนี้โดยสหกรณ์จะจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกผู้ขู้เป็นงวดๆ ตามจำนวนและในเวลาที่ต้องการ ใช้จ่ายดำเนินงาน โดยรวมคืนเงิน ไม่เกินวงเงินที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดไว้ในกาเบิกรับ เงินกู้ ผู้ขู้ต้องทำหลักฐานการรับเงินกู้ให้ไว้ทุกครั้ง สหกรณ์ย่อมคิดดอกเบี้ยตามจำนวนคืนเงินที่ เบิกรับไปจริงเท่านั้น

อนึ่ง หากวัตถุประสงค์ในการขู้เงินของสมาชิกเป็นไปเพื่อจัดซื้อวัสดุการเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภคหรือสินค้าอย่างอื่นที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจอยู่ สมาชิกผู้ขู้เงินจะได้รับเงินกู้ จากสหกรณ์ในรูปของสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค หรือวัสดุการเกษตรนั้นๆ แทนการรับในรูปของ เงินสด

7. วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นและเงินกู้ระยะปานกลาง

7.1 สมาชิกผู้ประสงค์ขู้เงินระยะสั้น เพื่อการอื่นนอกจากผลิตผลหลัก หรือ ระยะปานกลางต้องแจ้งความจำนงขู้ต่อสหกรณ์เพื่อลงบันทึกไว้ การขู้รายที่ปรากฏว่าอยู่ใน เกณฑ์ซึ่งสหกรณ์ พึงพิจารณานั้น สหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อ แนะนำสมาชิกทำแผนงานผลิตหรือแผนการใช้เงินทุนและค่าขู้ตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้ให้ ถูกต้องตามสมควร และให้ผู้สอบสวนทำรายการประกอบค่าขู้ด้วย

การสอบสวนดังกล่าวรวมทั้งรายการต่างๆ ตามที่จำเป็น เช่น รายละเอียด เกี่ยวกับแผนงานผลิตหรือความมุ่งหมายที่ต้องการเงินทุน จำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องาน

นั้น จำนวนเงินทุนของสมาชิกผู้ขอกู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดจ่ายเงินกู้ แก่ผู้ขอกู้ กำหนดชำระหนี้เงินกู้ และที่มาแห่งรายได้สำหรับชำระหนี้เงินกู้ รายละเอียดของทรัพย์สิน ที่จะใช้เงินกู้การชำระหนี้เงินกู้รายก่อนๆ ของผู้ขอกู้ ความสามารถและประสบการณ์ของ ผู้ขอกู้ที่จะ ดำเนินงานตามที่เสนอในแผนงานผลิตหรือแผนงานการใช้เงินทุนและค่าขอกู้และข้อความอื่นๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและฐานะทั่วไปของผู้ขอกู้ตลอดจนฐานะทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้า คำประกัน หรือรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน ทั้งนี้ สมาชิกผู้ขอกู้และผู้เสนอคำ ประกัน ตลอดจนผู้เสนอจำนองทรัพย์สินเป็นประกัน ต้องให้ข้อความจริงและร่วมมือ

7.2 สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำหนังสือกู้ตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์พร้อมกับ แผนงานผลิตหรือแผนการใช้เงินทุนและค่าขอกู้ ถ้าการกู้เงินรายนั้นใช้การคำประกันตามข้อ 7(3) ก็ ให้ผู้คำประกัน ทำหนังสือคำประกันตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้เสนอไปพร้อมกันด้วย

8. การตรวจสอบการใช้เงินกู้

8.1 สหกรณ์อาจมอบประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือกรรมการดำเนินการ หรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หรือพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้ หนึ่ง กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่ สหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะให้คำแนะนำแก่สมาชิกผู้กู้เพื่อใช้วิธีปฏิบัติ ทางการเกษตรอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้กู้ต้องร่วมมือและปฏิบัติตาม

8.2 ในกรณีที่ปรากฏว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินกู้ที่เบิกไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือไม่ ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรกรรมอันได้ผลดีขึ้นหรือภาวะแห่งการผลิตที่ใช้ เงินกู้นั้น แสดงว่าจะได้ผล ไม่ดีหรือมีเหตุอื่นๆ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นว่าไม่ สมควรให้เงินกู้เต็มวงเงินที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ลดหรือระงับการจ่าย เงินผู้งวดต่อๆ ไป สำหรับรายนั้นได้

9. ข้อผูกพันเกี่ยวกับการชำระหนี้ด้วยผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกผู้กู้

สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ด้วยผลิตผลหรือ ผลิตภัณฑ์ของตนทางสหกรณ์นี้ตามระเบียบของสหกรณ์ ในปริมาณที่คุ้มกับเงินกู้หรือเงินงวดชำระ หนี้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) อันพึงชำระตามสัญญาไว้ โดยสหกรณ์คิดราคาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของ สมาชิกเท่ากับราคาตลาดแห่งผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์นั้น ในเวลาและสถานที่ที่ส่งมอบให้แก่ สหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

อนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมเกี่ยวกับเงินกู้ กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีสิทธิเข้าสำรวจผลิตผลของสมาชิกผู้กู้ในนาไร่ ในลานในที่เก็บหรือที่อื่นๆ ในเวลาอันสมควรได้เสมอ และสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

10. การชำระหนี้เงินกู้ เมื่อใกล้ถึงกำหนดการชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้

สหกรณ์จะออกหนังสือเตือนสมาชิกผู้กู้ และสหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าร่วมประชุมกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อซักซ้อมสมาชิกผู้กู้เรื่องจำนวนเงินและกำหนดเวลาซึ่งสมาชิกนั้นๆ จะต้องชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ พร้อมทั้งดอกเบี้ยหรือจำนวนผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ส่วนที่สำหรับชำระหนี้เงินกู้รวมทั้งดอกเบี้ยในกรณีที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ซึ่งจะต้องส่งชำระหนี้ต่อสหกรณ์

ในกรณีจำเป็นสหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือประธานกลุ่ม หรือเลขานุการกลุ่ม หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ออกไปทวงถามสมาชิกผู้กู้รายคนเพื่อให้ชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ พร้อมทั้งดอกเบี้ยต่อสหกรณ์หรือให้ส่งชำระหนี้เงินกู้ด้วยผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ต่อสหกรณ์ (ในกรณีที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก) เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควรและปฏิบัติตาม

ในการชำระหนี้เงินกู้ นั้น ให้สมาชิกผู้กู้มีหน้าที่ต้องจัดการชำระ ณ สำนักงานของสหกรณ์ หรือสถานที่ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะกำหนดเป็นคราว ๆ

11. การจัดสรรจำนวนเงินของสมาชิกเพื่อชำระหนี้เงินกู้ ในกรณีที่สมาชิกมีหนี้เงินกู้หลายราย ให้จัดสรรจำนวนเงินที่สมาชิกผู้ชำระหนี้เงินกู้ให้เป็นไปตามกำหนดชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของสมาชิกนั้น แต่ถ้าสมาชิกผู้กู้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระให้เป็นไปตามกำหนดได้ทุกราย หนี้เงินกู้รายใดถึงกำหนดชำระเสร็จก่อนให้ชำระหนี้เงินกู้รายนั้นให้เป็นไปตามกำหนดก่อนที่จะชำระหนี้เงินกู้รายอื่นในการชำระหนี้เงินกู้แต่ละราย หลังจากจัดให้ค่าฤชาธรรมเนียมดอกเบี้ยก่อนแล้วจึงจะชำระคืนเงิน

12. ดอกเบี้ยเงินกู้ให้สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภท ในอัตราไม่เกินร้อยละ 9 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

คณะกรรมการดำเนินการอาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ได้ โดยจะประกาศอัตราดอกเบี้ยให้สมาชิกทราบเป็นคราวๆ ไป

ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้ไม่ชำระคืนเงินทั้งหมดหรือบางส่วนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือกู้เงินให้สหกรณ์เรียกค่าปรับสำหรับต้นเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้น ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี นอกเหนือจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในวรรคแรก ทั้งนี้ โดยคำนวณเป็นรายวันนับตั้งแต่วันที่สมาชิกผู้กู้ผิดสัญญาเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น เว้นแต่สมาชิกผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนเวลาได้ การชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืมนั้น ถึงกำหนดพร้อมกับการชำระคืนเงินกู้หรืองวดชำระหนี้

อนึ่ง ภายในสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์แต่ละปี ให้สมาชิกผู้กู้ชำระดอกเบี้ยเงินกู้ถึงสิ้นปีนั้นต่อสหกรณ์ด้วย

13. การผ่อนเวลา เมื่อสมาชิกผู้กู้รายใดมีหนี้เงินกู้ใกล้จะครบกำหนดชำระตามสัญญา แต่มีเหตุจำเป็นตามวรรคสองที่ไม่อาจจะชำระคืนเงินกู้ได้ตามสัญญา สมาชิกผู้กู้จะต้องติดต่อกับสหกรณ์เพื่อขอทำหนังสือสัญญาผ่อนเวลาต่อสหกรณ์ (ให้ใช้กรณีที่ไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย) หากไม่ปฏิบัติ สมาชิกอาจจะหมดสิทธิที่จะขอผ่อนเวลา

ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่พอใจว่า สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถจะชำระคืนเงินกู้ไม่ว่าประเภทใดๆ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดไว้เพราะมีเหตุจำเป็นเนื่องจากประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรงจนเป็นเหตุให้สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนเงินได้ ก็อาจผ่อนเวลาให้ได้ตามที่เห็นสมควรคราวละไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาเกินกว่าสามคราวไม่ได้ (ให้ใช้ในกรณีไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย)

14. การเรียกคืนเงินกู้ ในกรณีใดๆ ดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเงินกู้เป็นอันถึงกำหนดชำระคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบี้ยทันที โดยมีพักค้ำจนถึงระยะเวลาที่ให้ไว้สำหรับเงินกู้รายนั้นๆ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการเรียกคืนโดยมิชักช้า

(1) เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ
 (2) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้เงินหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรกรรมอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

(3) เมื่อสมาชิกผู้กู้มิได้จัดการแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่งของคณะกรรมการดำเนินการ

(4) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันในข้อ 12 โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

(5) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระเงินกู้ และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับเงินกู้รายนั้นๆ โดยไม่ได้รับผ่อนเวลาหรือไม่ชำระคืนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ผ่อนให้

หรือเมื่อสมาชิก ผู้กู้ไม่ชำระเงินงวดชำระหนี้ตามกำหนดสำหรับงวดนั้นๆ โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรรถพร รุ่งวิทยาการ (2540) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการชำระหนี้คืนของเกษตรกร จากการวิจัยพบว่า สภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ลักษณะการกู้ยืมเงินของเกษตรกร ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ส่วนการชำระหนี้คืนก่อน กิจกรรมแทรกแซง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีหนี้ทุกคน หลังกิจกรรมแทรกแซง กลุ่มทดลองมีการชำระหนี้คืนแก่โรงงานน้ำตาลร้อยละ 76.0 ส่วนกลุ่มควบคุมมีการชำระหนี้คืนร้อยละ 48.0 ซึ่งกลุ่มทดลองสามารถชำระหนี้คืนได้มากกว่า สภาพปัญหาและความต้องการของเกษตรกรกลุ่มทดลอง หลังกิจกรรมแทรกแซง ปัญหาและความต้องการ พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยลดลง จากผลการศึกษา รูปแบบในการพัฒนาการชำระหนี้คืนของเกษตรกร พบว่าในการที่จะทำให้เกษตรกรชำระหนี้คืนได้ตามกำหนดเวลา จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่างๆ ให้มากขึ้น จัดส่งสื่อเพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และให้มีการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

สังคม จีระอนัน (2541) ได้ศึกษาการให้สินเชื่อเกษตรกรรายคนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอุบลราชธานี อำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จากผลการศึกษาได้ข้อสรุปแนวทางในการดำเนินงานด้านสินเชื่อ ดังนี้ ในการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อควรเพิ่มความเข้มงวดด้านการกำกับและแนะนำการใช้เงินกู้ การชำระหนี้เงินกู้ และการติดตามการชำระหนี้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกษตรกรนำเงินกู้ไปใช้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการให้กู้ให้สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด นอกจากนี้ธนาคารควรส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ และช่วยเหลือกันมากขึ้นอีกด้วย

วิเศษณ์ สุขใหญ่ (2542) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นคาบธันวาคม 2540 พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด คือ รายได้ที่เป็นเงินสดจากการขายขิง และข้าวโพด จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานได้ และการใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดคือปริมาณหนี้สินภายนอก และการติดตามเร่งรัดหนี้ของพนักงานพัฒนาธุรกิจ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้เพื่อฟื้นฟูการเกษตรคาบเดือน มีนาคม 2541 พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดคือ รายได้จากการเกษตรที่เป็นเงินสดในรอบปีบัญชี 2540 และมูลค่าทรัพย์สินคงที่ ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด คือ ปริมาณต้นเงินกู้ตามแผนฟื้นฟูการเกษตรที่ต้องส่งชำระภายใน 31 มีนาคม 2541 และปริมาณหนี้สินภายนอก ปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นคาบ ธันวาคม 2540 ที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาลูกค้าทำการผลิตแล้วขาดทุนเนื่องจากประสบปัญหาจากภาวะฝนแล้ง โรคระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ โดยเฉพาะ ฝรั่ง ข้าวโพด และผัก มีจำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.5 ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้แผนฟื้นฟูการเกษตรคาบเดือน มีนาคม 2541 ที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาลูกค้าไม่มีรายได้การเกษตรจากโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร เนื่องจากลูกค้าไม่ได้ดำเนินการตามโครงการ และบางรายก็เลิกโครงการไปแล้ว

รัศมี สว่างผล (2544:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 48.3 ปี มีจำนวนบุตรเฉลี่ย 3.3 คน กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 147,240.70 บาท/ครัวเรือน/ปี มากกว่าร้อยละ 90 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรใช้เงินกู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เกษตรกรที่กู้แล้วได้เงินกู้ไม่เพียงพอ ยังต้องอาศัยการกู้เงินจากแหล่งภายนอก เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และนายทุนกู้ยืม การช่วยเหลือจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อยู่ในระดับพอควร เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์จากการกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในระดับปานกลางถึงมาก และมีฐานะดีขึ้น ขนาดเนื้อที่ถือครอง รายได้ทั้งหมดของครอบครัว และการมีเงินออมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ เกี่ยวกับปัญหาในการชำระหนี้ สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้มีรายได้น้อย หนี้ในระบบและภัยธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรมีผลต่อการชำระหนี้

มงคล การดี (2541) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่แตง : กรณีศึกษาหน่วยอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการชำระหนี้เงินกู้ ส่วนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ ทั้งนี้ เพราะเกษตรกรมีภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงมาก จึงทำให้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ ส่วนผลการทดสอบสมมติฐานของตัวแปร คือ ขนาดของฟาร์ม

รายได้ในการเกษตร รายได้นอกการเกษตร ภาระหนี้สินหลายแห่ง และการใช้ที่ดินทำการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์ต่อการชำระหนี้เงินกู้

ปวารณา ลิ้มนิรันดร์กุล (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้าชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกรปลูกข้าวนาปรังเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินกู้ระยะสั้นค้างชำระกับปัจจัยต่าง ๆ โดยวิธีสหสัมพันธ์ พบว่า ปริมาณเงินกู้ หนี้สินอื่น ๆ สัดส่วนจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ฟาร์มต่อจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงาน รายได้เงินสดนอกฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม ทรัพย์สินหมุนเวียนของฟาร์ม ทรัพย์สินคงที่ของฟาร์ม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินกู้ระยะสั้นค้างชำระ แต่ค่าใช้จ่ายในการบริโภค รายได้เงินสดในฟาร์ม มีความสัมพันธ์เป็นลบกับปริมาณเงินกู้ระยะสั้นค้างชำระ ผลการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยพหุพบว่า มีตัวแปรอิสระอธิบายความแปรปรวนของการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้น ได้ถึงร้อยละ 75.29 ส่วนอีกร้อยละ 24.71 เป็นผลจากตัวแปรอื่น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2547) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non – Performing Loans : NPL) ของสหกรณ์ภาคการเกษตร ที่ดำเนินงาน อยู่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547 จำนวน 3,880 สหกรณ์ โดยศึกษากับสหกรณ์การเกษตรที่มี NPL มากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตรที่มี NPL น้อยกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ค้างนานของสหกรณ์ ได้แก่

- ด้านสมาชิก ขาดการรับผิดชอบ ไม่มีวินัยทางการเงิน มีหนี้หลายทาง ค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ การเลียนแบบการประกอบอาชีพยังขาดประสบการณ์ รอภาครัฐให้การสนับสนุน รอเงินกองทุนฟื้นฟู พื้นที่การเกษตรลดน้อยลง เช่าที่การเกษตร และสมาชิกเข้าใจว่าสหกรณ์ทอดทิ้งไม่ดูแล

- ด้านสหกรณ์ มีนโยบายการบริหารหนี้แบบเครือญาติ ไม่ได้บริหารหนี้แบบธุรกิจ โดยสหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้อย่างจริงจัง และไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่สมาชิกไม่ชำระหนี้ ส่งผลให้มีหนี้ค้างนานเพิ่มสูงขึ้น การบริหารธุรกิจแบบราชการ ทำให้การบริหารงานสหกรณ์สู่ธุรกิจอื่นไม่ได้ ไม่ให้ความสำคัญในการติดตามเร่งรัดหนี้ค้าง อย่างจริงจัง กรรมการเกรงใจลูกบ้านกลัวเสียคะแนนเสียง การจับคู่กันกู้และค้ำประกันเมื่อคนหนึ่งคนใดไม่สามารถชำระหนี้ได้จะส่งผลให้สมาชิกชำระหนี้ไม่ได้ในฐานะผู้กู้และผู้ค้ำประกันเงินกู้ กรรมการขาดความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ไม่มุ่งดำเนินการแก้ไขปัญหา และการรับสมาชิกขาด

การพิจารณาอย่างรอบคอบไม่ได้กั้นกรอง การบริการของสหกรณ์ไม่ทั่วถึงทำให้สมาชิก ไม่พอใจ สหกรณ์

- ภาวะเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม อดีตสหกรณ์ปรับดอกเบี้ยสูงขึ้นทำให้สมาชิก ไม่สามารถส่งชำระหนี้ สภาพดินฟ้าอากาศและภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำทะเลหนุน ปัญหาน้ำเน่า เสีย น้ำท่วม ผลผลิตราคาตกต่ำ และโรคระบาดผลผลิต พื้นที่การเกษตรลดน้อยลง โรคระบาด ทำนาได้ปีละ 1 ครั้ง จึงต้องอาศัยรายได้จากการรับจ้างในต่างถิ่นมาชำระหนี้สหกรณ์และทำให้ สมาชิกส่วนใหญ่ที่มีที่ดินเป็นที่ดอนเปลี่ยนอาชีพจากทำนาเป็นทำสวนยางพารา ซึ่งจะใช้เวลารอ ผลผลิตอย่างน้อย 5 ปี

จากการศึกษาบททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า อายุ แรงงานในครัวเรือน รายได้ในภาคการเกษตร รายจ่ายในครัวเรือนของสมาชิก ผลตอบแทนจากการประกอบอาชีพการเกษตร ลักษณะการใช้เงินกู้ของสมาชิก กองทุนฟื้นฟูเกษตรกร การบริการที่ไม่ดีและไม่ทั่วถึง น่าจะเป็น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระค่างเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์” มีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระเกินกำหนดต่อสหกรณ์ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 1,431 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ขนาดตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษา คำนวณจากประชากรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระเกินกำหนดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 1,431 ราย เป็นการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างกรณีที่ทราบจำนวนประชากร ได้กำหนดค่าระดับความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.10 ใช้สูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n คือ จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง
 N คือ จำนวนประชากรที่ผู้วิจัยกำหนดจะสุ่ม
 e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่พอจะอนุโลมได้

$$\text{แทนค่า } n = \frac{1,431}{1 + 1,431 * 0.10^2}$$

$$= 93.47 \quad \text{ตัวอย่าง ปัดเป็น 100 ตัวอย่าง}$$

ดังนั้น จะได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 100 ตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งได้ขอบัญชีรายชื่อสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระเกินกำหนดในระหว่างปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 1,431 คน จากสหกรณ์ ทำการเก็บข้อมูลโดยรอที่สหกรณ์ หรือที่ประชุมกลุ่มสมาชิก เมื่อพบว่าบุคคลนี้มาติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์หรือมาประชุมกลุ่ม จึงขอความร่วมมือให้ช่วยตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามจากงานวิจัยที่มี ลักษณะคล้ายคลึงใกล้เคียงกัน แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการศึกษาครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด และแบบปลายเปิดที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านประชากร ทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์
- ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเมือง สุรินทร์ จำกัด
- ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุงใช้ตามความเหมาะสม
- 1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงจากแบบสอบถามที่มีลักษณะใกล้เคียง
- 1.3 นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้คำแนะนำ
- 1.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาค่า

สัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือได้ในตอนที่ 3 พบว่า ค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากแบบสอบถามมีค่า α เท่ากับ .825 ถือว่าอยู่ในระดับสูง สามารถที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

การกำหนดน้ำหนักคะแนนในส่วน of ข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ในข้อคำถามความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ มีการกำหนดคะแนนความคิดเห็นแต่ละระดับ ดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
เฉย ๆ	3 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ใช้ข้อมูลที่จำแนกตามแหล่งข้อมูล จาก 2 ส่วน คือ

1. ชั้นปฐมภูมิ (Primary Data) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้คำแนะนำ และได้ได้รับความเห็นชอบแล้ว ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์

2. ชั้นทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารทางวิชาการ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รายงานการตรวจสอบบัญชี รายงานกิจการ และระเบียบของสหกรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วบันทึกข้อมูลนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าสถิติ ดังนี้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายปัจจัยด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง และค่าไค-สแควร์ เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ต้องการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส และอิทธิพลของเพื่อนสมาชิกและผู้นำกลุ่ม ลักษณะการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิก รายได้ของสมาชิก รายจ่ายของสมาชิก แรงงานในครัวเรือน และผลตอบแทนจากการทำการเกษตร รวมทั้งปัจจัยด้านอื่น ประกอบด้วย การประสพภัยธรรมชาติ นโยบายของรัฐบาล ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ตลอดจนต้องการทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเกินกำหนดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระเกินกำหนดต่อสหกรณ์ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 1,431 คน สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากรายชื่อสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระเกินกำหนด ในปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอยู่ที่สหกรณ์หรือที่ประชุมกลุ่มสมาชิก เมื่อพบว่าบุคคลนี้มาติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์หรือมาประชุมกลุ่มจะขอความร่วมมือให้ช่วยตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ลงรหัสบันทึกข้อมูล และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์
- ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การประสพภัยธรรมชาติ นโยบายของรัฐบาล และความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
- ส่วนที่ 3 ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง อายุ 56 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและยังมีคู่สมรส

แรงงานในครัวเรือนของสมาชิก พบว่า ส่วนใหญ่มีแรงงานในครัวเรือน จำนวน 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 82 แรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน, แรงงานในครัวเรือนสูงสุด 8 คน, และแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.54 คน

รายได้ของสมาชิก พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร ต่ำกว่า 30,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 62 และร้อยละ 92 ตามลำดับ (รายได้ในภาคการเกษตรต่ำสุด 8,000 บาท/ปี, รายได้ในภาคการเกษตรสูงสุด 80,000 บาท/ปี) รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 26,223.08 บาท/ปี (รายได้นอกภาคการเกษตรต่ำสุด 1,200 บาท/ปี, รายได้นอกภาคการเกษตรสูงสุด 180,000 บาท/ปี) รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 39,498 บาท/ปี รายได้นอกภาคเกษตร ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากลูกที่ไปทำงานที่กรุงเทพฯ ส่งมาให้

รายจ่ายของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่ำกว่า 30,000 บาท/ปี ทั้งรายจ่ายในภาคการเกษตรและรายจ่ายนอกภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 86 และร้อยละ 98 ตามลำดับ (รายจ่ายในภาคการเกษตรต่ำสุด 5,600 บาท/ปี รายจ่ายในภาคการเกษตรสูงสุด 50,000 บาท/ปี) รายจ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 16,172 บาท/ปี (รายจ่ายนอกภาคการเกษตรต่ำสุด 6,000 บาท/ปี รายจ่ายนอกภาคการเกษตรสูงสุด 109,000 บาท) รายจ่ายนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 33,616 บาท

ผลตอบแทนจากการทำการเกษตรในปีการผลิต 2550 เมื่อเทียบกับปีการผลิต 2549 พบว่า ส่วนใหญ่มีผลตอบแทนจากการทำการเกษตรลดลง จำนวน 44 คน(ร้อยละ73) จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม 60 ตัวอย่าง อีก 40 กลุ่มตัวอย่าง ไม่ได้ทำการเกษตรอยู่บ้านเฉย ๆ

ลักษณะการใช้เงินกู้ของสมาชิก พบว่า ลักษณะการใช้เงินกู้ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่นำไปใช้เพื่อการประกอบอาชีพการเกษตร โดยใช้เพื่อจัดหาปุ๋ยคิดเป็นร้อยละ 79 ส่วนการนำไปใช้เพื่อการอื่นที่ไม่ได้ใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่นำไปใช้เพื่อการบริโภคในครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 83

อิทธิพลของเพื่อนสมาชิกและผู้นำกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่จะชำระเงินกู้เมื่อถูกชักชวนจากเพื่อนสมาชิกและผู้นำกลุ่ม แต่พฤติกรรมการไม่ชำระหนี้สินของสมาชิกและผู้นำกลุ่ม ไม่มีผลต่อการไม่ชำระหนี้เงินกู้ของกลุ่มตัวอย่าง จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าสมาชิกและผู้นำกลุ่มยังมีอิทธิพลต่อสมาชิก แต่การค้างชำระหนี้เงินกู้หรือการชำระหนี้บางส่วนก็เป็นการตัดสินใจโดย

ตัวของกลุ่มตัวอย่างเอง สมาชิกหรือผู้นำกลุ่มไม่มีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด ทั้งนี้ การที่กลุ่มตัวอย่างค้างชำระเงินกู้ อาจเป็นเพราะเหตุปัจจัยอื่น ซึ่งจากการสอบถามในเชิงลึก กลุ่มตัวอย่างแจ้งว่า ส่วนใหญ่ไม่มีเงินชำระหนี้ เพราะไม่มีรายได้และมีรายได้เพียงปีละครั้งเท่านั้น ถ้าหากมีเงินสมาชิกจะชำระคืนเงินกู้ให้สหกรณ์แน่นอน

การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยคิดเป็นร้อยละ 63 และมีการชำระคืนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 37

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก

ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก		จำนวน(n = 100)	ร้อยละ
เพศ			
หญิง		86	86
ชาย		14	14
รวม		100	100
อายุ			
อายุต่ำกว่า 35 ปี(ต่ำสุด 33 ปี)		1	1
อายุ 36 - 45 ปี		13	13
อายุ 46 - 55 ปี		37	37
อายุ 56 ปี ขึ้นไป(สูงสุด 84 ปี)		49	49
$\bar{x} = 55.4, S.D = 9.84$			
รวม		100	100
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา		97	97
มัธยมศึกษา		3	3
รวม		100	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก	จำนวน(n = 100)	ร้อยละ
สถานภาพการสมรส		
โสด	2	2
สมรส	87	87
หม้าย	11	11
รวม	100	100
แรงงานในครัวเรือน		
1-3 คน(ต่ำสุด 1 คน)	72	72
4-6 คน	17	17
7 คนขึ้นไป(สูงสุด 8 คน)	11	11
$\bar{x} = 2.54$, $S.D = 1.26$		
รวม	100	100
รายได้ของสมาชิก/ปี		
รายได้ในภาคการเกษตร		
รายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท (ต่ำสุด 8,000 บาท)	62	62
รายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป (สูงสุด 80,000 บาท)	38	38
$\bar{x} = 26,223.08$, $S.D = 13,512.27$		
รวม	100	100
รายได้นอกภาคการเกษตร		
รายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท (ต่ำสุด 1,200 บาท)	92	92
รายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป (สูงสุด 180,000 บาท)	8	8
$\bar{x} = 39,498$, $S.D = 42,012$		
รวม	100	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก	จำนวน(n = 100)	ร้อยละ
รายจ่ายของสมาชิก/ปี		
รายจ่ายในภาคการเกษตร		
รายจ่ายต่ำกว่า 30,000 บาท (ต่ำสุด 5,600 บาท)	86	86
รายจ่ายตั้งแต่ 30,001บาทขึ้นไป (สูงสุด 50,000บาท)	14	14
$\bar{x} = 16,172$, $S.D = 10,281$		
รวม	100	100
รายจ่ายนอกภาคการเกษตร		
รายจ่ายต่ำกว่า 30,000 บาท (ต่ำสุด 6,000 บาท)	98	98
รายจ่ายตั้งแต่ 30,00 บาทขึ้นไป (สูงสุด 109,000 บาท)	2	2
$\bar{x} = 33,616$, $S.D = 23,919$		
รวม	100	100
ผลตอบแทนจากการทำการเกษตรในปีการผลิต 2550	n = 60	
เพิ่มขึ้นจากปีการผลิต 2549	16	27
ลดลงจากปีการผลิต 2549	44	73
รวม	100	100
ลักษณะการใช้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์		
ใช้เงินกู้เพื่อการประกอบอาชีพการเกษตร		
ซื้อพันธุ์พืช/สัตว์		
เลือก	27	27
ไม่เลือก	73	73

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก	จำนวน(n = 100)	ร้อยละ
ลักษณะการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์		
ซื้อปุ๋ย		
เลือก	79	79
ไม่เลือก	21	21
ซื้อเครื่องจักรกล		
เลือก	13	13
ไม่เลือก	87	87
ค่าแรงงาน		
เลือก	25	25
ไม่เลือก	75	75
ปรับปรุง ต่อเติมที่อยู่อาศัย		
เลือก	16	16
ไม่เลือก	84	84
ใช้บริโภคในครัวเรือน		
เลือก	83	83
ไม่เลือก	17	17
ชำระหนี้สินทางอื่น		
เลือก	8	8
ไม่เลือก	92	92
ค่ารักษาพยาบาล		
เลือก	17	17
ไม่เลือก	83	83

ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก	จำนวน(n = 100)	ร้อยละ
อิทธิพลของเพื่อนสมาชิกและผู้นำกลุ่ม		
ถ้าเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน		
ไม่ชำระเงินกู้ ท่านก็ไม่ชำระด้วย		
ใช่	10	10
ไม่ใช่	90	90
รวม	100	100
ถ้าผู้นำกลุ่มในกลุ่มเดียวกัน		
ไม่ชำระเงินกู้ ท่านก็ไม่ชำระด้วย		
ใช่	7	7
ไม่ใช่	93	93
รวม	100	100
ถ้าเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน		
มาชักชวนให้ไปชำระเงินกู้ ท่านจะไปชำระ		
ใช่	89	89
ไม่ใช่	11	11
รวม	100	100
ถ้าผู้นำกลุ่มมาชักชวนให้ไปชำระเงินกู้ ท่านจะไปชำระ		
ใช่	91	91
ไม่ใช่	9	9
รวม	100	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก	จำนวน(n = 100)	ร้อยละ
ท่านต้องปรึกษาเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน		
ก่อนชำระเงินกู้ทุกครั้ง		
ใช่	90	90
ไม่ใช่	10	10
รวม	100	100
ท่านต้องปรึกษาผู้นำกลุ่มก่อนชำระเงินกู้ทุกครั้ง		
ใช่	87	87
ไม่ใช่	13	13
รวม	100	100
การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก		
ชำระคืนบางส่วน	37	37
ไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลย	63	63
รวม	100	100

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านอื่น

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อวิเคราะห์จากปัจจัยด้านอื่นที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ จากตารางที่ 4.2 พบว่า

การประสบภัยธรรมชาติมีผลทำให้สมาชิกส่งชำระหนี้ไม่ได้คิดเป็นร้อยละ 78 ส่วนนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ นโยบายการพักชำระหนี้ไม่มีผลทำให้สมาชิกไม่ชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 81 แต่ นโยบายกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรมีผลทำให้สมาชิกไม่ชำระหนี้ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 69 ส่วนนโยบายลงทะเบียนคนจนไม่มีผลทำให้สมาชิกไม่ชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 56

อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร ว่า ถ้าไม่ส่งชำระหนี้ต่อสหกรณ์ รัฐบาลจะช่วยเหลือและชำระหนี้แทน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของกลุ่มตัวอย่าง ที่ว่า "...ไม่ต้องส่งชำระหนี้หรอก ปล่อยให้สหกรณ์

ฟ้องดำเนินคดีไปเลย กองทุนฟื้นฟูเกษตรกรเขาจะมาชำระหนี้ให้แทน...” ถ้าหากสมาชิกส่วนใหญ่
มีความคิดเห็นเช่นนี้ จะมีผลเสียต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของปัจจัยอื่น

ปัจจัยอื่น	จำนวน	ร้อยละ
การประสบภัยธรรมชาติทำให้สมาชิกส่งชำระหนี้ไม่ได้		
ใช่	78	78
ไม่ใช่	22	22
รวม	100	100
นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการพักชำระหนี้มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้		
ใช่	19	19
ไม่ใช่	81	81
รวม	100	100
นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรมีผลต่อการชำระคืนเงินกู้		
ใช่	69	69
ไม่ใช่	31	31
รวม	100	100
นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการลงทะเบียนคนจนมีผลต่อการชำระคืนเงินกู้		
ใช่	44	44
ไม่ใช่	56	56
รวม	100	100

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

กลุ่มตัวอย่างได้มีความคิดต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ดังนี้ (ตารางที่ 4.3)

1. สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการใช้บริการธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 48 ตอบว่า เห็นด้วย

2. สหกรณ์มีนโยบายเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่สมาชิก เช่น ให้เงินกู้เพื่อประกอบอาชีพเสริม พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 54 ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 55 ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ต้องให้บริการที่ดีและรวดเร็วแก่สมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 56 ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. มีการจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรืออาชีพเสริมแก่สมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 54 ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ทำหน้าที่แนะนำงานฟาร์มหรืออาชีพให้แก่สมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. มีการสนับสนุนกิจกรรมสวัสดิการสังคม เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา กิจกรรมการเลี้ยงดูแลเด็ก การแต่งงาน งานศพ กองทุนสงเคราะห์ผู้สูงอายุ หรืออื่นๆ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 55 ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. มีการกำหนดวงเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกตามการจัดชั้นสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 53 ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9. มีการให้คำปรึกษาในการใช้เงินกู้และติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้อยู่เสมอ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 57 ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. มีการสำรวจความต้องการซื้อสินค้าของสมาชิก และจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตรงกับความต้องการของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 51 ตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่มีความคิดต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (n=100)				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
- สมาชิกต้องมีส่วนร่วม ในการใช้บริการธุรกิจของสหกรณ์	- (-)	- (-)	6(6)	48(48)	46(46)
- สหกรณ์มีนโยบายเพื่อสร้าง ความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่สมาชิก เช่นให้เงินกู้เพื่อประกอบ อาชีพเสริม	- (-)	- (-)	5(5)	41(41)	54(54)
- สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารของ สหกรณ์ให้สมาชิกทราบ	1(1)	- (-)	5(5)	39(39)	55(55)
- เจ้าหน้าที่สหกรณ์ต้องให้บริการ ที่ดีและรวดเร็วแก่สมาชิก	- (-)	- (-)	5(5)	39(39)	56(56)
- มีการจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริม อาชีพการเกษตรหรืออาชีพเสริม แก่สมาชิก	1(1)	- (-)	7(7)	38(38)	54(54)
- มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ทำหน้าที่ แนะนำงานฟาร์มหรืออาชีพให้ แก่สมาชิก	1(1)	1(1)	11(11)	27(27)	60(60)
- มีการสนับสนุนกิจกรรมสวัสดิการ สังคม เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับ การศึกษา กิจกรรมการเลี้ยง ดูแลเด็ก การแต่งงาน งานศพ กองทุนสงเคราะห์ผู้สูงอายุ หรืออื่นๆ	2(2)	2(2)	14(14)	27(27)	55(55)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (n=100)				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
- มีการกำหนดวงเงินกู้และอัตรา ดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกตามการจัด ชั้นสมาชิก	(-)	1(1)	10(10)	36(36)	53(53)
- มีการให้คำปรึกษาในการใช้เงินกู้ และติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ อยู่เสมอ	(-)	1(1)	5(5)	37(37)	57(55)
- มีการสำรวจความต้องการซื้อสินค้า ของสมาชิก และจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตรงกับ ความต้องการของสมาชิก	1(1)	1(1)	10(04)	37(37)	51(51)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ เป็นค่าร้อยละ

ส่วนที่ 3 ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ ของสมาชิก

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจกับการค้างชำระคืน เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ในส่วนนี้ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจ กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด โดยนำเสนอในรูปของตารางไขว้ (Crosstabulation) และการทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านประชากร สังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก ที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เพศ อายุ แรงงานในครัวเรือน รายได้ของสมาชิก รายจ่ายของสมาชิก ผลตอบแทนจากการทำการเกษตร อิทธิพลของเพื่อนสมาชิกและผู้นำกลุ่ม ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยสูงกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.60 เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์(Chi-Square Test) พบว่า เพศกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมาก ไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยสูงกว่าผู้มีอายุน้อย และตรงกันข้ามผู้มีอายุน้อย มีการชำระหนี้คืนบางส่วนสูงกว่าผู้มีอายุมาก โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 56 ปี ขึ้นไป ไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลย คิดเป็นร้อยละ 75.50 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีการชำระคืนเงินกู้คืนบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์(Chi-Square Test) พบว่า อายุกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แรงงานในครัวเรือนของสมาชิก พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะมีแรงงานในครัวเรือนมากหรือน้อยก็ตาม สัดส่วนของการไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยก็ยังสูงกว่าการชำระคืนบางส่วน โดยมีสัดส่วนของไม่มีการชำระคืนคิดเป็นร้อยละ 63 และสัดส่วนของการชำระบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 37 เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์(Chi-Square Test) พบว่า แรงงานในครัวเรือนของสมาชิกกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รายได้ของสมาชิก พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะมีรายได้ในภาคการเกษตรและรายได้นอกภาคเกษตรมากหรือน้อยก็ตาม สัดส่วนของการไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยก็ยังสูงกว่าการชำระคืนบางส่วน โดยมีสัดส่วนของไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยคิดเป็นร้อยละ 63 และสัดส่วนของการชำระบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 37 เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์(Chi-Square Test) พบว่า รายได้ในภาคการเกษตรและรายได้นอกภาคเกษตรของสมาชิกกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รายจ่ายของสมาชิก พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะมีรายจ่ายในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรมากหรือน้อยก็ตาม สัดส่วนของการไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยก็ยังสูงกว่าการชำระคืนบางส่วน เช่นเดียวกันกับรายได้ของสมาชิก โดยมีสัดส่วนของการไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยคิดเป็นร้อยละ 63 และสัดส่วนของการชำระคืนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 37 เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์(Chi-Square Test) พบว่า รายจ่ายในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรของสมาชิกกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลตอบแทนจากการทำการเกษตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะมีผลตอบแทนจากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ตาม สัดส่วนของการไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยก็ยังสูงกว่าการชำระคืนบางส่วน เช่นเดียวกันกับรายได้และรายจ่ายของสมาชิก โดยมีสัดส่วนของการไม่มีการ

ชำระคืนเงินกู้เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 63 และสัดส่วนของการชำระคืนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 37 เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์(Chi-Square Test) พบว่า ผลตอบแทนจากการทำการเกษตรของสมาชิกกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อิทธิพลของสมาชิกและผู้นำกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าอิทธิพลของสมาชิกในกลุ่มเดียวกันและผู้นำกลุ่ม เป็นสาเหตุที่ทำให้สมาชิกค้างชำระคืนเงินกู้ โดยไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลย คิดเป็นร้อยละ 63.30 สูงกว่าผู้ที่เห็นว่าสมาชิกในกลุ่มและผู้นำกลุ่มไม่เป็นสาเหตุที่ทำให้สมาชิกค้างชำระคืนเงินกู้ ส่วนผู้ที่เห็นว่าอิทธิพลของสมาชิกในกลุ่มเดียวกันและผู้นำกลุ่ม ไม่เป็นสาเหตุทำให้มีการค้างชำระคืนเงินกู้ ได้มีการชำระคืนบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 52.90 เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์(Chi-Square Test) พบว่า อิทธิพลของสมาชิกในกลุ่มเดียวกันและผู้นำกลุ่มกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

(n=100)

ปัจจัยที่ศึกษา	การค้างชำระคืนเงินกู้		
	ชำระคืนบางส่วน	ไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลย	รวม
เพศ			
หญิง	39.50	60.00	100(100)
ชาย	21.40	78.60	100(100)
$\chi^2 = 1.693$ $df = 1$ $p = .193$			
รวม	37.00	63.00	100(100)
อายุ			
อายุต่ำกว่า 35 ปี	100	0	100(100)
อายุ 36 - 45 ปี	53.80	46.20	100(100)
อายุ 46 - 55 ปี	45.90	54.10	100(100)
อายุ 56 ปี ขึ้นไป	24.50	75.50	100(100)
$\chi^2 = 7.846$ $df = 3$ $p = .049$			
รวม	37.00	63.00	100(100)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

				(n=100)
				การค้างชำระคืนเงินกู้
ปัจจัยที่ศึกษา			ชำระคืนบางส่วน	ไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลย
				รวม
อิทธิพลของสมาชิกในกลุ่มเดียวกันและผู้นำกลุ่ม				
	ใช่	33.70	66.30	100(100)
	ไม่ใช่	52.90	47.10	100(100)
	$\chi^2 = 2.233$	df = 1	p = .135	
	รวม	37.00	63.00	100(100)
รายได้ของสมาชิก				
รายได้ในภาคการเกษตร				
	ต่ำกว่า 30,000 บาท	37.10	62.90	100(100)
	ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	38.20	61.80	100(100)
	$\chi^2 = 0.270$	df = 2	p = .874	
	รวม	37.00	63.00	100(100)
รายได้นอกภาคการเกษตร				
	ต่ำกว่า 30,000 บาท	39.10	60.90	100(100)
	ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	50.00	50.00	100(100)
	$\chi^2 = 2.239$	df = 1	p = .546	
	รวม	37.00	63.00	100(100)
รายจ่ายของสมาชิก				
รายจ่ายในภาคการเกษตร				
	ต่ำกว่า 30,000 บาท	39.50	60.50	100(100)
	ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	21.40	78.60	100(100)
	$\chi^2 = 1.693$	df = 1	p = .193	
	รวม	37.00	63.00	100(100)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n=100)			
ปัจจัยที่ศึกษา	การค้างชำระคืนเงินกู้		
	ชำระคืนบางส่วน	ไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลย	รวม
รายจ่ายนอกภาคการเกษตร			
ต่ำกว่า 30,000 บาท	36.70	63.30	100(100)
ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	50.00	50.00	100(100)
$\chi^2 = .148$ $df = 1$ $p = .700$			
รวม	37.00	63.00	100(100)
ผลตอบแทนจากการทำการเกษตร			
เพิ่มขึ้นจากปีการผลิต 2549	31.20	68.80	100(100)
ลดลงจากปีการผลิต 2549	31.80	68.20	100(100)
$\chi^2 = 1.832$ $df = 1$ $p = .400$			
รวม	37.00	63.00	100(100)
แรงงานในครัวเรือนของสมาชิก			
1-3 คน	36.10	63.90	100(100)
4-6 คน	47.10	52.90	100(100)
7 คนขึ้นไป	27.30	72.70	100(100)
$\chi^2 = 1.209$ $df = 2$ $p = .546$			
รวม	37.00	63.00	100(100)

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอื่นกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอื่นกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางไขว้ (Crosstabulation) และการทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านอื่นที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ การประสพภัยธรรมชาติ นโยบายของรัฐบาล ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

การประสพภัยธรรมชาติทำให้สมาชิกส่งชำระหนี้ไม่ได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่า การประสพภัยธรรมชาติทำให้สมาชิกส่งชำระหนี้ไม่ได้มีการชำระคืนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 37.20 ไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยคิดเป็นร้อยละ 62.80 และผู้ที่เห็นว่าปัจจัยนี้ไม่มีผลทำให้สมาชิกส่งชำระหนี้ไม่ได้มีการชำระคืนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 36.40 และไม่มีการชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 63.60 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า การประสพภัยธรรมชาติของสมาชิกกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นโยบายรัฐบาล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ดังนี้

นโยบายการพักชำระหนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่านโยบายนี้ไม่มีผลต่อการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ยังไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยคิดเป็นร้อยละ 69.40 ชำระคืนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 30.60 ส่วนผู้ที่เห็นว่านโยบายนี้มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ยังไม่มีการชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 59.40 และชำระคืนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 40.60 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า นโยบายการพักชำระหนี้กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นโยบายกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่านโยบายนี้มีผลต่อการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ยังไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยคิดเป็นร้อยละ 69.60 ชำระหนี้บางส่วนคิดเป็นร้อยละ 30.40 ส่วนผู้ที่เห็นว่านโยบายนี้ไม่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ยังไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยคิดเป็นร้อยละ 49.40 และได้ชำระคืนบางส่วนร้อยละ 51.60 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า นโยบายกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นโยบายลงทะเบียนคนจน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่านโยบายนี้ไม่มีผลต่อการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ยังไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยคิดเป็นร้อยละ 64.40 ชำระคืนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 35.60 ส่วนผู้ที่เห็นว่านโยบายนี้มีผลต่อการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ยังไม่มีการชำระคืนเงินกู้เลยคิดเป็นร้อยละ 50 และชำระคืนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 50 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า นโยบายการพักชำระหนี้กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตามตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอื่นกับการค้างชำระค่าน้ำของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

(n=100)

ปัจจัยที่ศึกษา	การค้างชำระค่าน้ำ		
	ชำระค่าน้ำบางส่วน	ไม่มีการชำระค่าน้ำเลย	รวม
การประสบภัยธรรมชาติทำให้สมาชิก ส่งชำระหนี้ไม่ได้			
ใช่	37.20	62.80	100(100)
ไม่ใช่	36.40	63.60	100(100)
$\chi^2 = .005$	df = 1	p = .944	
รวม	37.00	63.00	100(100)
นโยบายของรัฐบาล พักชำระหนี้			
ไม่ใช่	36.00	63.20	100(100)
ใช่	37.00	63.00	100(100)
$\chi^2 = .000$	df = 1	p = .987	
รวม	37.00	63.00	100(100)
กองทุนฟื้นฟูเกษตรกร			
ไม่ใช่	51.60	48.40	100(100)
ใช่	30.40	69.60	100(100)
$\chi^2 = 4.116$	df = 1	p = .042	
รวม	37.00	63.00	100(100)
การลงทะเบียนคนจน			
ไม่ใช่	35.60	64.40	100(100)
ใช่	50.00	50.00	100(100)
$\chi^2 = .806$	df = 1	p = .369	
รวม	37.00	63.00	100(100)

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์กับการค้างชำระค่าน้ำของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเฉย ๆ ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ มีการชำระค่าน้ำบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 100 และผู้ที่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่มีการชำระค่าน้ำคิดเป็นร้อยละ 68 เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์กับการค้างชำระค่าน้ำของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์กับการค้างชำระค่าน้ำของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

ปัจจัยที่ศึกษา	การค้างชำระค่าน้ำ (n=100)		
	ชำระค่าน้ำบางส่วน	ไม่มีการชำระค่าน้ำเลย	รวม
ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์			
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (0 คน)	0.00	0.00	0(0)
ไม่เห็นด้วย (0 คน)	0.00	0.00	0(0)
เฉย ๆ (2 คน)	100.00	0.00	100(100)
เห็นด้วย (22 คน)	37.00	63.00	100(100)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง (76 คน)	32.00	68.00	100(100)
$\chi^2 = 3.674$ $df = 2$ $p = .159$			
รวม	37.00	63.00	100(100)

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้เสนอปัญหาในการดำเนินงานและการชำระคืนเงินกู้ ตลอดจนมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเกินกำหนด ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 79 คน เสนอว่ามีปัญหาในการดำเนินงานและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ได้แก่ หนี้สินหลายทาง อาทิ สหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร กองทุนหมู่บ้าน และพ่อค้านายทุน 55 คน (ร้อยละ 70) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีรายได้ เพราะสมาชิกไม่ได้ทำงาน ต้องอยู่เลี้ยงหลาน รอให้ลูก ๆ ที่ไปทำงานต่างจังหวัดส่งมาให้ 14 คน (ร้อยละ 18) ของผู้ตอบแบบสอบถาม และปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ อาทิ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาบุตร ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค และได้ผลผลิตข้าวน้อย เพราะประสบภัยธรรมชาติ ต้นทุนการผลิตสูงรวม 10 คน (ร้อยละ 12) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการดำเนินงานและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

ปัญหา	จำนวน(n = 79)	ร้อยละ
1. มีหนี้หลายทาง	55	70
2. ไม่ได้ทำงานอยู่เลี้ยงหลาน	14	18
3. อื่น ๆ (มีรายจ่ายมากกว่ารายได้, ได้ผลผลิตน้อย)	10	12
รวม	79	100

สมาชิกตอบแบบสอบถาม จำนวน 65 คน เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกว่า สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ปรับปรุงโครงสร้างหนี้และขอผ่อนผันการชำระหนี้ 34 คน (ร้อยละ 52) ขอผ่อนชำระเป็นงวด ๆ เช่น งวดรายเดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน 13 คน (ร้อยละ 20) ขอให้สหกรณ์ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพิ่ม 12 คน (ร้อยละ 18) และให้สหกรณ์ลดดอกเบี้ยลง 6 คน (ร้อยละ 10) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

ข้อเสนอแนะ	จำนวน(n = 65)	ร้อยละ
1. ขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้หรือขอผ่อนผัน	34	52
2. ขอผ่อนชำระเป็นงวด	13	20
3. ให้สหกรณ์ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริม	12	18
4. ให้สหกรณ์ลดดอกเบี้ยลง	6	10
รวม	65	100

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์” โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร ด้านสังคม และ ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอื่นกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด และ (3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเกินกำหนดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร ด้านสังคม และ ด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ส่วน เพศ อิทธิพลของสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน อิทธิพลของผู้นำกลุ่ม รายได้ของสมาชิก รายจ่ายของสมาชิก และผลตอบแทนจากการประกอบอาชีพการเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอื่นกับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด พบว่า นโยบายกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ส่วนการประสพภัยธรรมชาติ นโยบายการพักชำระหนี้ และนโยบายลงทะเบียนคนจน ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์ จากการศึกษา พบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างได้มีการเสนอปัญหาในการดำเนินงานและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ดังนี้ สมาชิกมีหนี้สินหลายทาง อาทิ สหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กองทุนหมู่บ้าน และพ่อค้านายทุน มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ อาทิ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาบุตร สมาชิกมีอายุมาก

ไม่ได้ทำงานอยู่เลยกลาง ไม่มีรายได้ทางอื่น ต้องรอให้ลูก ๆ ที่ไปทำงานต่างจังหวัดช่วยเหลือ และได้ผลผลิตข้าวน้อย เพราะประสบภัยธรรมชาติ ต้นทุนการผลิตสูงและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก พบว่า สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ลดดอกเบี้ย หรือปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ผ่อนผันการชำระหนี้ ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ และส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพิ่ม

2. อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า อายุและนโยบายกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรของรัฐบาล มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมาก จะมีการค้างชำระคืนเงินกู้ต่อสหกรณ์มากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อยกว่า เพราะสมาชิกที่มีอายุมาก ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ประกอบอาชีพไม่ได้เต็มที่ ทั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมงคล การดี(2541: 8-9) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา แม่แตง : กรณีศึกษาหน่วยอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ ส่วนนโยบายกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรของรัฐบาล มีผลทำให้สมาชิกเข้าใจว่า กองทุนฟื้นฟูเกษตรกรจะชำระหนี้ให้แทน จึงไม่ชำระปล่อยให้สหกรณ์ดำเนินคดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมส่งเสริมสหกรณ์ (2547) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - Performing Loans : NPL) ของสหกรณ์ภาคการเกษตร พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ค้างนานของสหกรณ์ ด้านสมาชิกคือ รอเงินกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร ซึ่งไม่เชื่อว่าสมาชิกที่เป็นหนี้จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรทั้งหมด ผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือต้องสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรภายในระยะเวลาที่กองทุนฯ กำหนดเสียก่อน ถ้าไม่ได้สมัครเป็นสมาชิกภายในเวลาที่กำหนดก็ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือแต่อย่างใด และกองทุนฯ ไม่สามารถซื้อหนี้ได้ทั้งหมด จะซื้อได้บางส่วน เมื่อกองทุนฯ ซื้อหนี้แล้ว สมาชิกต้องโอนอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นหลักประกันให้กองทุนฯ หากไม่ชำระหรือผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามกำหนด สมาชิกไม่สามารถนำหลักทรัพย์ดังกล่าวไปจำหน่ายจ่ายโอนได้ตลอดจนไม่สามารถเป็นสมาชิกหรือกู้เงินจากสหกรณ์ได้อีก ต้องเป็นหนี้กองทุนฯ แห่งเดียว ซึ่งปรากฏการณ์นี้ทำให้สมาชิกไม่เห็นคุณค่าประโยชน์ของสหกรณ์ ขาดจิตสำนึกของความเป็นเจ้าของ

และขาดวินัยทางการเงิน ถ้าหากปล่อยให้เป็นอย่างนี้ กล่าวคือ สมาชิกไม่ชำระหนี้ต่อสหกรณ์มาก เข้า สหกรณ์ก็อยู่ไม่ได้ ดังนั้น สหกรณ์ควรหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้โดนใจสมาชิก โดย ค้นหาความนึกคิดลึก ๆ ของสมาชิกว่า ตอนนี้สมาชิกคิดอะไร และต้องการอะไรกันแน่ แล้ว สหกรณ์ต้องสนองความต้องการของสมาชิกให้ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เช่น การจัดทำโครงการ สหกรณ์สัญจร การจัดประชุมสัมมนาสมาชิกหรือผู้นำสมาชิก การนำสมาชิกที่ส่งชำระหนี้ได้ดีไป ทัศนศึกษาดูงาน การมีค่าตอบแทนให้ประธานกลุ่มที่สมาชิกในกลุ่มชำระหนี้ได้ดี การมอบโล่ หรือรางวัลแก่สมาชิกหรือผู้นำกลุ่มที่ส่งชำระหนี้ได้ดี เป็นต้น

2. รายได้ในการเกษตรและรายจ่ายในการเกษตรของสมาชิก จากการศึกษา พบว่า สมาชิกมีรายได้ในการเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระค่าน้ำเงินกู้ของสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมงคล การดี (2541: 8-9) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระค่าน้ำเงินกู้ของ เกษตรกรลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา แม่แตง : กรณีศึกษาหน่วย อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายได้ในการเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการชำระหนี้เงินกู้ ทั้งนี้ เพราะสมาชิกมีรายได้น้อย อาจจะมีรายจ่ายน้อยด้วยเมื่อไม่มีรายได้ทำให้สมาชิกไม่มีเงินจ่าย และทำให้ไม่มีเงินชำระหนี้ สหกรณ์ควรมีการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกและ ครอบครัว สอดคล้องกับความคิดเห็นของสมาชิกที่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ในประเด็นสหกรณ์มีนโยบายเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่สมาชิก เช่น ให้เงินกู้เพื่อประกอบ อาชีพเสริม และประเด็น มีการจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรืออาชีพเสริมแก่ สมาชิก และสอดคล้องกับ สิริมพร แสงวิเศษสิน และคณะ (มปป: 53-57) ที่ได้อธิบายกิจกรรมของ การพัฒนาชนบทไว้ว่า การพัฒนาอาชีพ หมายถึง การปรับปรุงและส่งเสริมอาชีพของประชาชนใน ชนบท เพื่อให้ประชาชนมีงานทำและมีรายได้

3. การให้บริการแก่สมาชิก จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการ ดำเนินงานของสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างได้มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อประเด็น เจ้าหน้าที่สหกรณ์ต้อง ให้บริการที่ดีและรวดเร็ว ถ้าหากสหกรณ์นำประเด็นนี้มาปรับปรุงการให้บริการแก่สมาชิกให้ดีและ รวดเร็วขึ้น หรือมีการให้บริการยังกลุ่มสมาชิก เป็นการให้บริการในเชิงรุก ตลอดจนสหกรณ์ต้อง มีระบบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันพร้อมอยู่เสมอ และเชื่อถือได้ เช่น ข้อมูลการเงินการบัญชี ข้อมูลลูกหนี้ แยกตามอายุการเป็นหนี้ ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก หากสหกรณ์ดำเนินการดังกล่าวได้อย่างนี้ คิดว่าน่าจะเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้สมาชิกชำระค่าน้ำเงินกู้ได้ดีขึ้น และเป็นการเพิ่มผลผลิตของสหกรณ์ให้ มากขึ้นด้วยเช่นกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ผู้ศึกษาสามารถนำผลการศึกษาที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ไปแนะนำให้สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ทราบเพื่อจะได้บริหารงานสินเชื่อให้เหมาะสมต่อไป

3.1.2 สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ควรนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้วางแผนและกำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ เพื่อให้การบริหารจัดการหนี้ของสหกรณ์มีประสิทธิภาพ

3.1.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์ สามารถนำผลการศึกษาไปแนะนำให้ส่งเสริมสหกรณ์ในความรับผิดชอบในจังหวัดสุรินทร์ต่อไป

3.1.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายหรือโครงการที่เกี่ยวกับการงานสินเชื่อของสหกรณ์ให้เหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสหกรณ์กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ หรือกับสหกรณ์อื่นที่มีขนาดเดียวกัน ในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อศึกษาว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อนำผลการศึกษา มาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

3.2.2 ศึกษากลยุทธ์ในการติดตามเร่งรัดหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือสหกรณ์อื่นที่ประสบความสำเร็จในการติดตามเร่งรัดหนี้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในกิจการของสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด หรือสหกรณ์อื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมสหกรณ์ **ดูกันที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์ภาคการเกษตร** (ออนไลน์)

ค้นคืนวันที่ 19 มีนาคม 2551 จาก <http://www.cpd.go.th/>

กลุ่มส่งเสริมพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจการซื้อและบริการ สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์.(2549) **คู่มือการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์ภาคการเกษตร,กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด**

ข้อมูลอำเภอเมืองสุรินทร์ (ออนไลน์) อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

ค้นคืนวันที่ 12 มิถุนายน 2551 จาก <http://www.amphoe.com/menu.php?am=717&pv=67&mid=1>

ข้อมูลทั่วไป (ออนไลน์) สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

ค้นคืนวันที่ 12 มิถุนายน 2551 จาก http://surin.doae.go.th/mueang/images/template_files/page1.html

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ, (2550) **แผนพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ**

ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554)

ปวารณา ลิ้มนิรันดร์กุล(2544) **ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกร**

ดูกล้า ธ.ก.ส.ในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2544

มงคล การดี (2541) **ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรดูกล้าธนาคารเพื่อ**

การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่แตง : กรณีศึกษาหน่วยอำเภอแม่แตง

จังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บุคล ชนะวัฒน์ปัญญา(2544) **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรดูกล้า ธ.ก.ส.**

กรณีดูกล้า ธ.ก.ส. สาขาขลุง จังหวัดจันทบุรี ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์

มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา

รัศมี สว่างผล (2544) **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้สินของเกษตรกรดูกล้าธนาคาร**

เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา วิทยานิพนธ์

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา พัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตหาดใหญ่

- วิเศษณ์ สุขใหญ่ (2542) **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย** เชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- สุนทร พลโฮม (2541) **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่** เชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด. (2549) **ระเบียบสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. 2549, 2549,10 มกราคม, หน้า 10 – 18**
- สหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด. 2550. **จังหวัดสุรินทร์ (เอกสารโรเนียว) 2550 รายงานกิจการประจำปี**
- สังคม จีระออน (2541) **การให้บริการสินเชื่อด้านเกษตรกรรมรายคนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอ้อยคูเมือง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา (กลุ่มสังคมศาสตร์) มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริพิมพ์ แสงวิเศษสิน เนตรชนก หนูเงิน วรสม คงปรีชา. **สหกรณ์กับการพัฒนาชนบท** ในเอกสารชุดการเรียนรู้ที่เป็นการสรุปเนื้อหาในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์ บทที่ 7 หน้า 53 – 57 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ (ออนไลน์) ค้นคืนวันที่ 24 มีนาคม 2551 จาก <http://mylesson.swu.ac.th/ec321/index/download.htm/>
- อภิชาติ ตะกรุดทอง (2545) **ความต้องการบริการสินเชื่อนอกภาคเกษตรจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรของเกษตรกรลูกค้า อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อรรณพ รุ่งวิทยาการ (2540) **การพัฒนาารูปแบบการชำระหนี้สินของเกษตรกร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม.....

วันที่สอบถาม.....

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด

อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง : กรุณาตอบคำถามทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่อง

() หรือเติมข้อความในช่องที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจของสมาชิก

1. เพศ () 1. หญิง () 2. ชาย
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษา
() 1. ต่ำกว่า ป.4 () 2. ป.4 - 6 () 3. ม.3 - 6 () 4. ปวช.-ปวส.
() 5. ปริญญาตรี
4. สถานภาพการสมรส
() 1. โสด () 2. สมรส () 3. หม้าย
5. ท่านไม่ชำระหนี้ เพราะเหตุผลต่อไปนี้ใช่หรือไม่

ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่
1. ถ้าเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเดียวกันหรือผู้นำกลุ่มไม่ชำระเงินกู้ ท่านก็ไม่ชำระด้วย	() 1.	() 2.
2. ถ้าเพื่อนสมาชิกในกลุ่มหรือผู้นำกลุ่มมาชักชวนให้ไปชำระเงินกู้ ท่านจะไปชำระ	() 1.	() 2.
3. ท่านต้องปรึกษาเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเดียวกันหรือผู้นำกลุ่มก่อนชำระเงินกู้ทุกครั้ง	() 1.	() 2.

6. ท่านนำเงินกู้ไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. จัดซื้อพันธุ์พืช/สัตว์ () 2. จัดซื้อปุ๋ย () 3. จัดซื้อเครื่องจักรกล
 () 5. ค่าแรงงาน () 6. ใช้ปรับปรุง ต่อเติม ที่อยู่อาศัย () 7. ใช้บริโภคใน
 ครัวเรือน () 8. ชำระหนี้สินทางอื่น () 9. เป็นค่ารักษาพยาบาล

7. แรงงานในครัวเรือนของสมาชิกในการทำการเกษตรปัจจุบัน

- () 1. มีแรงงานทั้งหมดคน () 2. ไม่มี

8. รายได้ของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา(1 เมษายน 2550 – 31 มีนาคม 2551)

4.1 รายได้จากภาคการเกษตร

ที่มาของรายได้	ตนเอง
	รายได้(บาท)
() 1. ทำนา	
() 2. ทำไร่	
() 3. ทำสวน	
() 4. เลี้ยงสัตว์	
() 5. อื่น ๆ (ระบุ).....	
รวม	

4.2 รายได้นอกภาคการเกษตร

ที่มาของรายได้	ตนเอง
	รายได้(บาท)
() 1. ค่าจ้าง/ค่าแรง/เงินเดือน	
() 2. อื่น ระบุ.....	
รวม	

9. รายจ่ายของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา (1 เมษายน 2550 -31 มีนาคม 2551)

รายจ่ายในภาคเกษตร		รายจ่ายนอกภาคเกษตร	
ประเภทของรายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	ประเภทของรายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
() 1. ค่าปุ๋ย		() 1. ค่าอุปโภคบริโภค	
() 2. ค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์		() 2. ค่าการศึกษาบุตร หลาน	
() 3. ค่าจ้างแรงงาน		() 3. ค่ารักษาพยาบาล	
() 4. ค่าจ้างเครื่องจักรกล		() 4. ค่าใช้จ่ายงาน ประเพณี	
() 5. ค่าขนส่ง		() 5. ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	
() 6. อื่น ๆ (ระบุ)		() 6. อื่น ๆ (ระบุ)	
รวม		รวม	

10. ผลตอบแทนที่ได้จากการทำการเกษตร(รายได้จากภาคการเกษตร หัก รายจ่ายในภาคการเกษตร)

- () 1. เพิ่มขึ้นจากปีก่อน
() 2. ลดลงจากปีก่อน

11. การส่งชำระหนี้ของท่านในปีที่ผ่านมาเป็นอย่างไร

- () 1. ส่งชำระคืนเงินกู้บางส่วน
() 2. ไม่มีการส่งชำระคืนเงินกู้เลย

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านอื่น ๆ

1. การประสบภัยธรรมชาติ ทำให้ท่านไม่ส่งชำระหนี้ใช่หรือไม่

() 1. ใช่ () 2. ไม่ใช่

2. นโยบายการพักชำระหนี้ มีผลต่อการส่งชำระเงินกู้ใช่หรือไม่

() 1. ใช่ () 2. ไม่ใช่

ⓐ ท่านมีความเห็นต่อนโยบายพักชำระหนี้อย่างไร.....

.....

3. นโยบายกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร มีผลต่อการตัดสินใจส่งชำระเงินกู้หรือไม่

() 1. ใช่ () 2. ไม่ใช่

ⓐ ท่านมีความเห็นต่อนโยบายกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรอย่างไร.....

.....

4. นโยบายลงทะเบียนคนจน มีผลต่อการตัดสินใจส่งชำระเงินกู้หรือไม่

() 1. ใช่ () 2. ไม่ใช่

ⓐ ท่านมีความเห็นต่อนโยบายพักชำระหนี้อย่างไร.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องหลังข้อความตามระดับความเห็นของท่าน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	เห็นด้วย	4
เลข ๆ	3	ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1		

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการให้บริการธุรกิจของสหกรณ์					
2. สหกรณ์มีนโยบายเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่สมาชิก เช่น ให้เงินกู้เพื่อประกอบอาชีพเสริม					
3. สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบ					
4. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ต้องให้บริการที่ดีและรวดเร็วแก่สมาชิก					
5. มีการจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรืออาชีพเสริมแก่สมาชิก					
6. มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ทำหน้าที่แนะนำงานฟาร์มหรืออาชีพให้แก่สมาชิก					
7. มีการสนับสนุนกิจกรรมสวัสดิการสังคม เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา กิจกรรมการเลี้ยงดูดูแลเด็ก การแต่งงาน งานศพ กองทุนสงเคราะห์ผู้สูงอายุ หรืออื่นๆ					
8. มีการกำหนดวงเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกตามการจัดชั้นสมาชิก					
9. มีการให้คำปรึกษาในการใช้เงินกู้และติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้อยู่เสมอ					
10. มีการสำรวจความต้องการซื้อสินค้าของสมาชิก และจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตรงกับความต้องการของสมาชิก					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์

1. ปัญหาในการดำเนินงานและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

.....

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสมพงษ์ สอนงาม
วัน เดือน ปีเกิด	21 มีนาคม 2509
สถานที่เกิด	อำเภอ เมือง จังหวัด สุรินทร์
ประวัติการศึกษา	ปริญญาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2533
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์ อำเภอ เมือง จังหวัดสุรินทร์
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมสหกรณ์